

Ebben a cikkben a legmeghatározóbb alapelvekkel foglalkozunk. Ez összefügg a megnevezéssel, irányulással, azokkal a kategóriákkal, amelyek körében vizsgálódásainkat, rátekintéseinket folytatjuk. Első sorban azzal foglalkozunk, amit metafizikának nevezünk, a legszorosabb összefüggésben azzal, amit a transzczenzionalitással kapcsolatban gondolunk. A transzczenzionalitás egy gyűjtőnév ebben az esetben, és két fokozata van, ami ugyanakkor a metafizikának a két fokozatát is jelenti: az első fokozatot úgy nevezzük, hogy trānszcendentia vagy trānszcendēns. Ez az egyik fokozat. A másik, magasabb transzczenzionalitás-fokozat, vagy metafizika-fokozat azt a nevet viseli, hogy trānsscendentāle. Ha melléknévként, jelzőként használjuk, akkor trānsscendentālis hímnemben, és trānsscendentālis nőnemben, és trānszcendentāle semleges nemben. A trānszcendēns mindhárom nemben trānsscendēns. Tehát trānsscendentia és trānsscendentāle a transzczenzionalitás két fokozata, vagy a metafizika két fokozata. Mit jelent ez? Az alsóbb fokozat az jelenti, arra vonatkozik, amik a kategoriális létezőkön túliak. A kategoriális létezők Arisztotelész tíz kategóriája. Ami ezekkel megragadható, az a kategoriális létező. Itt arról van szó, ami a kategoriális létezőkön túli.

A trānsscendentāle pedig az, ami minden létezőn túli. Maga a ta meta ta physika is ezzel kapcsolatos. Ez szó szerint kettőt jelent: „azok, amik a természetieken túliak”, másik jelentése „azok, amik a létezőkön/létesülteken túliak”.

A transzczenzionalitásnak és a metafizikának ez a két jelentése rendkívül fontos, és a tradițiōnālītās metaphysica mindkét fokozatra összpontosít, a súlyt a másodikra helyezve.

Mit érthetünk azon, hogy okkult (rejtett)? Az okkult az, ami a teljes megnyilvánultsági létformákat és a metafizikának vagy a transzczenzionalitásnak az alsóbb fokát összeköti. Ez rejtett, a szoros értelemben vett empiriához képest és az empiria számára. Ezek rejtett fokozatok, az occultus-occulta-occultum ezt jelenti. Az occultum ugyanakkor jelenti a rejtettet, az occultē pedig azt jelenti, hogy rejtetten, vagy rejtve. Az a szó, hogy occultismus valószínűleg Eliphas Lévytől, a nagy keresztény qabbalistától származik. Nem teljes bizonyossággal, de elég megalapozottan állítható.

Tehát értelme és létjogosultsága van az okkult szférák vizsgálatának, az okkult szintekre való átmeneti centrálásnak, anélkül, hogy ezeknél rögzülnénk, miután az okkult az occultum nem metafizikai. Mint

ahogy a fizikalitásnak is köze van a metafizikához, nyilvánvaló, hogy az okkult létállapotoknak is közük van a metafizikaihoz, mindazonáltal az okkultizmus kimondottan és minden vonatkozásban és fenntartottan arra irányul, ami nyilvánvalóan samsārai, az empíria számára rejtett, és természetesen ennek is sokféle fokozata van. Vannak álokkultisztikus irányzatok. A mi szemléletünk az nem az okkultisztikum ellen irányul, de határozottan nem okkultizmus, és az okkultizmusban való rögzülést antimetafizikainak fogjuk fel. Alacsonyabb fokú okkultisztikus képességekkel születni lehet, és akik ilyen képességekkel születnek, azok igen csekély erőbevetéssel ezeket önmagukban ki tudják fejleszteni. Tehát ilyen képességeknek, mint auralátás meg egyebek kétségtelenül van érdekességük, esetleg valamilyen pozitívum is rejlik ezekben (ezt sem zárjuk ki teljesen), de semmi köze a metafizikai kvalifikációhoz. A metafizikai látáshoz vagy tudáshoz semmi köze annak, hogy auralátás vagy egyebek, sőt tulajdonképpen ezeknek a képességeknek a megléte többnyire a magasabb rendű megvalósítás megnehezítő tényezői között tartandók számon. Ezek tehát nem előnyt jelentenek a transzcendenciális megismerés számára, vagy hallatlanul ritkán jelentenek előnyt, többnyire neutrálisak és igen jelentős számban és mértékben károsak, atavisztikusak, hátrányosak és hátráltatók, sőt visszavetők. Az okkult létállapotok meglétét természetesen a legteljesebb mértékben elismerjük, azok vannak. Ha feltárulnak, vannak. Feltáráslásban/feltárlva, nyerek el létüket. A metafizikai orientáció, a metafiziko-tradicionális felfogás kezelni tudja az okkultizmust, tehát önmaga körében átlátja, amennyire értékelni kell, értékeli, amennyiben nem kell, nem értékeli. Tehát tökéletesen felfogható az okkultizmus, a metafizikai tradicionális szemlélet számára. Az okkultista szemlélet számára a metafizikai tradicionalitás, mondhatjuk, hogy megközelíthetetlen. Okkultisták vagyunk? Ha az okkultizmus pusztán annyit jelentene, mint az okkult létállapotok meglétének az elismerése, akkor akár azt is mondhatnók, hogy okkultisták vagyunk. De miután ez sok más is jelent, mi a metafizikalitásnak a hívei és követői és reprezentánsai és tanítói és értelmezői és átélői akarunk lenni, nem az okkultizmus vonalán mozgóként meghatározva önmagunkat. Az, ami okkult, messzemenően samsārai, tehát a létesülési örvényhez kötött, hiszen még a trānsscēdēntia szintje is ahhoz kötött. A trānsscēdēntia (tehát nem a trānsscēdēntāle) bár jóval magasabb szintet jelent, mint az, amit okkultnak nevezünk, voltaképpen még mindig a samsārához tartozik.

A samsāra létezői vagy létesülési örvényt jelent. A létezői lét világát jelenti, nem a létkénti lét világát. A létezői lét fontos, mert valóban van. Fontos, mert az állandó átélésnek ez a közege, de semmiképpen nem függ össze az uralommal, a hatalommal, a szabadsággal, a halhatatlansággal. Álljunk meg egy pillanatra a halhatatlanság szónál.

A halál túlélése metafizikai szempontból és metafizikai értelemben még nem halhatatlanság. Ezt suprāviventianak nevezzük, és ez nem halhatatlanság. Egy felsőbbrendű továbbélésnek nevezhetjük, amely egyébként a megszűnésnek alá van rendelve. A Buddha mondta, hogy aminek kezdete van, annak vége is van. Aminek az időben van kezdete, annak az időben van vége, aminek az időfeleltiségben van a

kezdetre, annak az időfelettségben van vége. Ennek összefüggésében beszélhetünk olyanról – és beszéltünk is már sokszor – hogy van teremtés vagy létesülés in tempore (tehát az időben), és van teremtés és létesülés (és persze megszűnés) cum tempore (az idővel együtt). Van vonatkozása az időhöz, de felülről, mintegy az idő meghaladottsága értelmében. Tehát, aminek az időben van kezdete, az időben van vége, míg ha az idővel együtt van kezdete, annak az idővel együtt van vége. Tehát van ilyen módon haláltúlélés, suprāviventiā, és van immortalitás relativā, relativ halhatatlanság. Ezt a relativ halhatatlanságot aiōni halhatatlanságnak nevezzük, ez ugyanazt jelenti, mint az aiōni halandóság. Ebben az esetben ugyanazt jelenti a kettő. Aiōni halhatatlanság = aiōni halandóság. És végtelenül ezek felett állapíthatjuk meg az immortalitás abszolútát. Az abszolút időtlen örökkévalóságban lét, aminek sem kezdete sem vége nincs, sem az időben, sem az idővel együtt, semmiféle értelemben. Mert az, hogy aminek kezdete van, annak vége is van, azt is jelenti, hogy aminek nincs kezdete, annak nincs vége sem.

A kereszténységben sajnos eléggé általános egy olyan lefokozott ide irányuló szemlélet, amely a buddhizmus, hinduizmus és egyéb tradíciók vonatkozásában súrolja a teljes elfogadhatatlanságot. Ez a következő (ezt tanítja egyébként a katolikus egyház és a kálvinista református is, és a keleti orthodox kereszténység úgyszintén): a halhatatlan szellemi lélek a fogantatás pillanatában teremtetik, és kapcsolódik hozzá az éppen létrejövő zigótához. Ez tanítás. És ez utána örök halhatatlanságba kerül. A buddhizmus, hinduizmus és egyéb tradíciók számára elfogadhatatlan az, hogy aminek kezdete van, annak ne legyen vége. Aminek kezdete van, annak vége is van. Vagy így, vagy úgy, vagy másképp. Nem beszélve arról, hogy egy teremtmény nem lehet örök, az időtlen abszolút örökkévalóság és halhatatlanság értelmében. Teremtmény nem lehet örök. Sőt, ezen tanítások szerint még a teremtő sem lehet örök, csak aki mindezen fokozatok kontingenciái felett áll, az lehet örök és halhatatlan és feltétlen. Tehát nemhogy a teremtmény, még a teremtő sem abban az értelemben örök, amennyire az abszolút örökkévalóságban az öröklétet definiálhatjuk. Ezek igen lényegesek, a legalapvetőbb szemléleti pontjaink megértését illetően. Tehát, mi a trānsscendentiā, de sokkal inkább a trānsscendentālet akarjuk megvalósítani. Mondjuk úgy, hogy a trānsscendentiān keresztül a trānsscendentālet. Ez, ebből a szempontból és tanításaink alapelveinek tekintetében alapvető. Vannak más szemléleti formák, és vannak olyan szemléleti formák, amelyek valamilyen módon a relativumhoz kapcsolódnak, a relativumokat valamilyen módon a legmagasabb méltóságokkal ruházzák fel. Ezek a nézetek lehetnek akár vallásiak és vallásosak, a tiszta metafiziko-tradicionális szemlélethez ezeknek nincs közük, és nem is lehet közük.

Tehát nagyon fontos ennek a kettőnek a megkülönböztetése és szigorúan úgy, hogy ez a ta meta ta physikával kapcsolatban a természetieket jelenti, és a természetiek olyanok, amelyek tulajdonképpen kapcsolatban állnak a kategóriákkal, általában kapcsolatban állnak a térrel és az idővel és valamilyen szubsztancialitással. Ezeknek nem kell szorosan térbelieknek lenniük, vagy időbelieknek, mert az okkult szférának az entitásai sem kapcsolódnak a térhez és időhöz és szubsztancialitáshoz olyan értelemben, ahogyan a fizikai világban ez tapasztalható. Tehát ez ott is megszűnik. De bármilyen térhez és időhöz és szubsztancialitáshoz való vonatkozás is elég ahhoz, hogy a második fokozatban ne legyen jelen, és ne

keverjük össze úgy, mintha mégis jelen lenne. Tehát a metafizika első foka a természetieken túlira vonatkozik, és a második a létesülteken, vagyis a létezőkön túlira. A kettő közötti különbség lényeges.

A létesülési örvény a samsára, és a létesülést generáló erők lángjának az ellobbanása a nirvāna (ami azt jeleni ellobbanás), dēflammatiō trānsscedentālis, dēflammatiō, vagyis egy utolsót lobbanva eltűnés, ellobbanás. Nem a kialvás a fontos pontja, hanem az ellobbanás, egy lobbanásban megszűnés. Ezért a padmačakrák felett, szimbolikus ábrázolásban a fejtetőn, a kicsapódó és kicsapódásában fel- és ellobbanó láng jelenti a nirvāna megvalósítását. Ilyen értelemben a samsára és a nirvāna közötti különbség végtelen, és ezt a leghatározottabban ki kell mondani. A különbség végtelen. Ez megjelenik a pāli nyelvű Thēra-vāda buddhizmusban, és a teljes buddhizmus Hīnayāna fokozatának alaptanítása, és ezt az alaptanítást a legmesszebbmenően el kell fogadni. Egy magasabb, a buddhista Mahāyānához kapcsolódó tanítás, amely teljes mértékben elfogadja azt, amit most kimondtunk, ugyanakkor kimondja azt, hogy legeslegvégső fokon a nirvāna és a samsára egy és ugyanaz. Az előbbi teljes elfogadása mellett. Ebből nyilvánvalóan az következik, hogy ez az egység, hogy aposztrofáltan mondjuk, a nirvāna felől nézve igaz. Ez a samsára felől nézve nem igaz. A samsára és a nirvāna egysége, tehát csak a nirvāna „felől nézve” igaz, egyébként meg nem igaz. Tehát ez fokozatokat jelent: Hīnayāna fokozat, Mahāyāna fokozat, és van még a Vajrayāna fokozat. A Vajrayāna fokozat mindkét tanítást teljes mértékben elfogadja, és továbbmegy egy lépéssel: a megvalósításra kell koncentrálni, és a megvalósítás végsőnél végsőbb szintjén, egy olyan fennsőbbiség és uralom és hatalom birtokába jut a megvalósító, amelyben a samsarát nirvānává transzmutálja, a nirvānát samsarává, a samsarát újból nirvānává végtelen örökkévaló egységben. A végtelen különbözőség és a teljes azonosság egyidejű, maradéktalan elfogadása és tételezése mellett.

Az alapvető kérdések mellett a különbözőség és egység kérdését is fel kell vetni, mert szorosan ide is tartozik. A létezői lét, magának a különbözőségek világának az univerzuma. Minden entitás különbözik minden más entitástól, önmagától is különbözik minden, mintegy folytonosságban. Tehát a különbözőség és a változás elementárisan összetartozik. De a különbözőség semmiképpen nem egy negatívum. A létezők különböznek egymástól. Hasonlatokkal élve: ezek között vannak ún. horizontális különbözőségek (azonos létsíkon lévő létezők) és vannak vertikális különbözőségek (szintén hasonlat), vertikálissal szimbolizált különbözőség, és a vertikális különbözőség pedig létrendi rangoknak a különbözősége. Éppen ezért szimbolikusan horizontális és vertikális különbözőségek állnak fenn a létezők között. A régi, már nyugaton a scholasticában gyökerező felfogás szerint - amit azután később többen ismét és ismét felvetettek, Leibniz is például, vagy mások – ha két létező között semmiféle különbség nem lenne, akkor a két létező egy létező lenne. Nincs olyan végletes azonosság, amelyben a különbözőség ne jelennék meg. Még az absztrakciók szintjén sincs másképpen. Guénon figyelmeztet arra, hogy az $A=A$ -val tétel már eleve hordozza a nem teljes egyenlőséget. Mert a teljes egyenlőség nem úgy írható le, hogy $A=A$, hanem úgy, hogy A . És, ha erről mondok valamit, az már a nem teljes egyenlőség és egység értelmének az irányában van kimondva. Tehát, ismétlem, ha két létező között semmiféle különbözőség nem lenne, a két létező egy létező lenne. A különbözőségek pedig a létezők

között jelképesen horizontalitással és vertikálitással érzékeltethető különbözőségeik. Mind különbözőségeik, más-más értelemben.

A különbözőség és különbség és megkülönböztetés azonban egy még hatalmasabb szinten is megjelenik. Kacsvinszky a legmagasabbat és Abszolútumot és Önmagamságot egyszerűen Léleknek nevezi. Ez a megnevezés nem szerencsés, de amit erről mond a továbbiakban, az annál inkább az. Azt mondja, hogy a jōga célja és a jōga lényegi mivolta az az, hogy megkülönböztetni a Lélektől mindazt, ami nem a Lélek. Ezt más szimbolikák úgy fejezik ki, hogy a világot leválasztani voltaképpen önmagamról. A világot teljesen leválasztani, mint mást és különbözöt. A következő (nem időben, hanem benső mivolta szerint következő) ütemben pedig a világot önmagamként visszavenni önmagamba. Ezt mi úgy fogalmazzuk meg, hogy a világot, mint heteront, mint mást leválasztani magamról, majd a világot, mint felismert autont visszavenni önmagamba. Mert az egyik alaptételünk az, hogy a heteron az voltaképpen fel nem ismert auton. Ez a fel nem ismerés akkor is fennáll, ha elméletileg tudom, hogy miről van szó. Tudom, hogy ez a heteron bizony én önmagam vagyok, de ez egy elméleti tudás. Mondhatjuk úgy, hogy egy nevezéktani szinten megrekedő tudás. Értéktelen? Ha tovább tudok lépni ebből, akkor még értéktelennek sem nevezhetem, akkor még ez egy értékes valami. Ha én itt megmaradok, az nem csak hogy értéktelen, hanem egy kárhozatos és abszurd és teljesen defektuózus valami. Semmilyen fokozat nem negatívum, ha arról felfelé el tudok lépni. Ez a legfontosabb, ez az ellépésre való képesség, a továbblépés képessége.

Tehát a legnagyobb különbség az abszolútum és a relatívum között fennálló különbség, ez voltaképpen azonos az Auton és a Heteron közötti különbséggel, az Abszolútum/Auton és a Relatívum/Heteron közötti különbségből következő megkülönböztetés, minden más megkülönböztetést megelőző és felülmúló, és a megvalósítási műveletek lényegéhez tartozik. A teljes egyenlőség az egyes létezők között, a létezők egyetemes körén belül—és a létezők felől tekintve—merő képtelenség. Éppen ezért metafiziko-spirituális szempontból elfogadhatatlan minden olyasmi, amely ezen képtelenséget mégis mint valóságot akarja bemutatni, és érvényesíteni az összes konzekvenciájával együtt. Tehát nem fogadunk el semmiféle egalitarianizmust, semmiféle demokratizmust, semmiféle liberalizmust és persze semmiféle kommunizmust. Ezek a legradikálisabban antimetafizikai, antitradicionális és antispirituális irányulások. Ezeknek filozófiai prezentációi is és politikai prezentációi is vannak. Ha valaki azt mondaná magában, hogy én a Védānta híve vagyok és a demokrácia híve, az önmagában lévő, végtelen szélsőséges principium-zavarán kívül semmi másról nem tenne tanúbizonyságot, de erről a principiumzavarról messzemenően. Egyenlőség tehát nem lehetséges, egység azonban nagyon is lehetséges. Tudjuk, hogy a meg nem különböztetés bölcsessége, felülmúlja a megkülönböztetés bölcsességét, de a meg nem különböztetés bölcsességéhez csak a megkülönböztetés bölcsességén keresztül lehet eljutni. Tehát van egység. Ez az egység tagolt egység. A különbözőségeik meglátásán, és a különbözőségeik meghaladásán keresztül lehet ehhez a fennsőbbiséghez eljutni. A tagolt egység látása, amelyben a teljes egység éppúgy érvényesül, mint a különbözőségeiknek a megléte. A tagolt egység. Egy normálisan, egy normalitás közelben működő emberi szervezet például ezt mutatja. (Egy állati szervezet is.) Egy emberi szervezet

ezt mutatja, egy emberi egység tagolt egység, különbözőségek által megragadhatóan tagolt egység. Nem mindennek ugyanaz a funkciója egy szervezetben belül. A máj nem helyettesítheti az agyalapi mirigyet és az agyalapi mirigy nem helyettesítheti a májat. Nem helyettesíthető, nem váltható át egyik a másikra, ezek között szoros, bensőséges összefüggés van, mert az egység az összefüggést is implikálja. Az egység implikálja a koherenciát. Implikálja a különbözőségek messzemenő elismerését, a különbözőségek meghaladásának a lehetőségét, és azt az egységet, amely a különbözőségeken, sőt a különbözőségek meghaladásán is túl van.

Általában nem szerencsések azok a szellemi megfogalmazások, amelyek éppen a szellemet valamilyen általános szétömlöttség formájában gondolják el. Mintha a szellem úgy mindenhova behatolna. Ez egyáltalán nem így van. A szellem, a szubjektumként megnyilatkozó auton akcióját, aktusát jelenti. Az aktusban lévő szubjektumként megnyilatkozó auton. Ez a megnyilatkozás, maga a szellem. Ez a megnyilatkozás, amelyet filozófiai nyelven öntételezésnek is mondhatunk, ez a szellem. A szubjektumként megjelenő auton öntételező akcionalitása és aktusa a szellem. A szellem ilyen értelemben nem egy dologi valami, a szellem nem egy nagyon finom anyag, hanem öntételező aktusban lévő szubjektum. Autonban centrálódó szubjektum. Ez a szellem. És minél inkább szubjektum, és minél inkább aktus, és minél inkább öntételezés, annál inkább szellem. Ez a szellem. Minden más megközelítés e téren vagy egy eltévelyedés eredménye, vagy egy eltévelyedés előkészítője. A kettő egymást sem zárja ki, mert valakiben meg lehet, és bőségesen meg lehet ez a kettő akár együtt is. Tehát az auton és az autoniā nem csak a testet, hanem a lelket és a szellemet is felülmúlja. A legmagasabb értelemben vett szellemet is felülmúlja. Persze nem az elválás értelmében. Az auton először is szubjektumként tételezi önmagát, és azután mint szubjektum tételezi továbbiakban önmagát, tartja aktusban önmagát, és ez az önmagát tulajdonképpen önmagamát jelent. Hiszen a sölipsismuson kívül más jogosult megközelítési forma nem lehet ezen a síkon. E tekintetben tehetünk átmeneti engedményeket, szóbeli lazításokat, de végülis ebből indulunk ki, és ehhez kell mindig visszatérni.

A metafizikától és a metafizikai tradicionalitástól a metafizikai megvalósítás abszolút elválaszthatatlan. A doktrínák és a megvalósítás között olyan bensőséges kapcsolat és összefüggés van, amelyhez hasonlót nem igen lehet sehol, semmilyen létsíkon találni. A doktrínák feladata egy alászállás nyomon követése: ez a tradíció voltaképpen. Más feladatai is lehetnek, de ez a fő feladata és jellemvonása. Ez a doktrína. Ismét nyúlunk egy hasonlathoz. Nagyon elnagyolt, közvetett és tökéletlen hasonlat, de bizonyos valóságokra és igazságokra mégis rá lehet világítani ezzel a hasonlattal: megvalósítás az alászállás mentén való visszaemelkedés. Ez a megvalósítás egy lehetséges megfogalmazása. (Vannak más megfogalmazások is.) Tehát visszafelé bejárása valaminek. Az alászállás visszafelé történő végigjárása.

Ezt összekapcsoljuk más formákkal, például azzal, amivel a legszívesebben kapcsolom össze ezeket: a redukcióval. A reduktió közönséges szóhasználatban valami egyszerűhöz és kisebbhez való átvzetést jelent, csökkentést. A reduktió eredeti jelentése nem csökkentés, hanem kizárólag és szigorúan az, hogy

visszavezetés. Tehát én önmagam vagyok, akit vissza kell vezetnie. Kinek? Önmagamnak. Én önmagam vezetem vissza én önmagamat én önmagam által és én önmagamon keresztül én önmagamhoz. Miért? Nem vagyok máris ott? Dehogynem. Csak nem eléggé. Nem vagyok azonos önmagammal? De még mennyire, hogy azonos vagyok. De mégsem eléggé. Metafizikai szempontból ez a mérték ez elfogadhatatlan. Egyre intenzívebben és intenzívebben kell visszavezetnem önmagamból önmagamat önmagamnak önmagamba. Aki itt a kiindulópont, az egész folyamat, a cél, a visszavezető és visszavezetendő, az mind én önmagam vagyok. Nincs más rajtam kívül. Ezzel kapcsolatban sajnos, a keleti tanítások nyugati adaptációi eksztatikus mérvű nem-értésről tesznek tanúbizonyságot. A nem-értés eksztázisa jelenik meg. A nem-értés tébolyult örömmünnepe, és a szólamoknak az áradata. Gyakran találkozunk ilyesmivel, hogy a „nem-én tana”, „nincs is én”, holott nem nagyon lehet azt mondani, hogy „nincs is én”, legfeljebb azt, hogy „nem vagyok én”. Ilyeneket, hogy „nem is vagyok én, az én egy látszat”. Ez olyan érvényű kijelentés, mint hogy a „béketábor legyőzhetetlen.” Ez ennyit ér körülbelül. Ezek a kijelentések, hogy „A béketábor legyőzhetetlen”, meg hogy „A tudás fegyver az imperialisták elleni harcban..” Ezek ennyit érnek. Ezek szólamok. Olyan szólamok, amelyekben tulajdonképpen van valami partikuláris igazság, de nem ott, és nem úgy, ahogyan ezt használják. Például az én önmagamság, mint én önmagamság úgy lesz meghaladott, és úgy lesz csak önmagamság, hogy ha minden integrálódik önmagamba, akkor már nincs énkénti megkülönböztetés, és akkor ez elmarad, felülmúlttá válik. De nem úgy, hogy eltűnik a megvalósítás átélője.

Tehát a valóság és illúzió. Állandóan arra hivatkoznak, hogy ez csak illúzió. Különböztetve számtalanszor elmondtam, hogy a realitás illúziória éppúgy tételezendő, mint az illúzió reális. A valóság és az illúzió nem két különböző. A realitásnak megvan a maga illúziórium természete, és az illúzióknak megvan a reális természete. Ezek mind valóságok. Minden valóság, minden átélt szint valóság, ugyanakkor minden átélt szint álom. Minden álom valóság. Nem a valóságra vonatkozik, hanem valóság. Én azt álmodom, réten sétálok pipacsok között, majd utána megmagyarázzák nekem: nem, te ott aludtál, én láttalak. Aki ilyesmit mond az gondozásra szoruló törpeelmélyű. Az a valóság, amit átélek, más valóság nincs. És, ha én a pipacsos rét álmomból felébredek, akkor egy új álomba megyek át, ahol valaki azt mondja nekem, hogy az ágyban feküdtem. Amikor a virághímés réten sétáltam: álom volt, és valóság. Amikor arról értesülök, hogy az ágyban feküdtem: ez is álom és valóság.

Van egy abszolút felébredés, ezt nevezi a buddhizmus bódhinak. A metafizikai felébredés nem megvilágosodás, a megvilágosodás (illūmināti) az alacsonyabb, és közbülső fokozat. A metafizikai felébredés (redexvigilāti metaphysica absolūta) minden álomból és minden valóságból való felébredés. Ehhez képest az, ami van, szinte semmi. Ez nem a megléteknek a tagadása. Vizsgáljuk meg gondosabban ezeket a kérdéseket: én azt mondom, hogy ez a kréta valóságos, mindenki érti mit mondtam, és azt mondom, hogy ez a kréta illúziórium (ezt is érti) semmi különbség nincs a kettő között. Semmiféle praktikus megfogható, értelmezhető, minősíthető különbség nincs. Hogy ez van, vagy tulajdonképpen úgy tűnik mintha lenne, de valójában nincs. Mi különbség van e kettő között? Úgyiszlán semmi. Tehát, aki ilyeneket állít, az hőzöng, mert hallott, olvasott valami ilyesmit,

mondjuk keleti szövegekben, amiket nem ért, esszenciálisan nem érti ezeket (akkor sem, ha eredetiben olvassa a szövegeket.)

„Nagy keleti mesterek” vannak, akik nem értenek az egészből semmit. Semmit. Olyan „nagy keleti mesterek”, mint valamikor Vivékánanda, vagy a legújabb időkben, mondjuk Osho, hogy csak a „kedvenceimről” beszéljek: Punja, Ole Nydahl, Chin Moi. Nem csak, hogy nem értették eléggé, vagy nulla az értésük, hanem valami negatív értéket vesz fel az ő értésük e tekintetben. Mínusz értékű, negatív értékű értésük van. A teljes nem értés, az ehhez képest egy sokra becsülendő állapot.

Nagyon sokat jelent számomra a tekintély. de a tekintély legyen tekintély. Legyen megalapozva a tekintélye, pusztán mert tekintély az nem érdekel. Én azokat az alapokat akarom látni, a fundamentumokat, aminek révén tekintély az, akit annak tartanak. Azért, mert egy indiai szépfüü, vagy egy indiai nagy szakállú torzonborz, ez nem teszi tekintéllyé. Ezek egyike sem. Valamikor itt garázdálkodott egy Poorna nevű személy. Garázdálkodott. El volt terjedve róla, hogy hetven éves, meg nyolcvan, meg kétszáz, holott nem néz ki többnek negyvennél. Valaki --aljas módon kotorászva-- megtalálta az ütleivel. Valójában 35 volt, ezért nézett ki negyvennek. És, amikor megkérdezték tőle, hogy hány éves, mondta, hogy „nem mondom meg, mert nem akarom ezzel befolyásolni önöket.” Tehát nem akarja, hogy az, hogy ő annyira idős, és fiatalnak néz ki, befolyásolja őket, mert csak az igazsággal akar befolyásolni. És itt előadta így, hogy „amikor az ENSZ kertjében sétáltam ezzel...”, ezek ilyen visszatérő dolgok, hogy ő milyen fontos, és mennyire adnak a szavára, és a világot mennyire a yōga határozza meg. Anyira határozza meg, amennyire őt meghatározta, valóban. Nos, Poorna általában nem fogyasztott szeszest, de néha mégis fogyasztott, és ilyenkor olyanokról beszélt, hogy ő Angliában hogyan vert át nőket, hogy milyen sok pénzt szedett el tőlük, és akkor jól be is zárta egy szobába aztán otthagyta őket... Ez tőle származik. Mert felülemelkedett, de „őszinte volt.” Mester... Lehet őszinte. Itt körülrajongták – szegény, azóta elhunyt, Várady Hédi – és mások, hogy „Swāmi Ji! Adjon tanítást nekünk!” Egy bankrabló különb a szememben. Ennél alacsonyabban csak azok állnak, akik ezeket tisztelik. Ha ezek, egy sajátos módon elismerést érdemelnek - részemről ugyan nem - de ha mégis, akkor csalafinta, haszonélvezői kvalitásuk lenne e vonatkozásban említendő. Ez például a tekintélynek a teljes félreismerése.

A tekintélynek, reálisnak kell lennie. Tehát nem azért mond valaki igazat, mert ő tekintély, hanem mert mindig igazat szokott mondani, ezért tekintély. Ezért tekintély. A szapiencialitása miatt tekintély, és nem a tekintélye miatt tekintem bölcsnek. Ez persze messze vezetne, mert a tekintély és bölcsesség felismerése és egyebek, szintén igen gyenge lábon állnak. Szoktam mondani, hogy a keleti népek, például a kínaiak esetében mennyire értékelendő a tekintélytisztelet, ami ma is fennáll. És mennyire megvetendő, hogy semmiféle érzékük nincs arra, hogy a tekintélyt reálisan megragadják. Hanem Mao Ce-tung, meg nem tudom én kik a tekintélyek. A tekintélytisztelet önmagában egy pozitívum ezekben, de tekintély felismerési kvalitás nincs jelen bennük.

László András

Istenek, Isten, Istenség

Nézzünk meg néhány megnevezést. Nézzük a görög megnevezést először is. Theos. A Theosnak három jelentése volt, az egyik az Isten, második az istenek egyike, harmadik, az isteni létrendhez tartozó ember. Tehát, voltaképpen egy embert is jelentett, egy isteni létrendhez tartozó embert. Ennek a latin megfelelője, a Deus volt. A latinban itt tulajdonképpen változatosabb megnevezések vannak, mert a Deus jelentette az istenek egyikét, és jelentette az Istent. Az isteni létrendhez való tartozást különböző más, a Divus szó, vagy alacsonyabb szinten a Divinus helyettesítette. Úgyhogy beszéltek Homo Divinusról, akiben az isteni mintegy megnyilvánult, a Homo Divusról, aki már voltaképpen Isten volt, és Homo Deusról, a teljes Istenemberről. (Ez állt fenn Krisztus esetében, és néhány más, hasonló nagyságrendű esetben.) És beszéltek Divinificātióról, Divificātióról és Deificātióról, ezek az Istenné levés Istenné alakulás fokozatai voltak. A görögben is volt két szó, az egyik a Theiōsis, az istenivé válást jelentette, és a voltaképpeni istenné válást pedig a Theōsis.

Az Istenség, valamilyen értelemben akár Istenfeletti is lehet. Meister Eckhart és az ő követőinek a szemléletében az Über göttlichegottheit az Istenfeletti Istenség nagyon is megjelenik. A Metatheos, vagy Hypertheos is tulajdonképpen egy teológiai fogalom, noha a keresztény felekezeti teológiák tagadják, hogy ilyen lenne. Bizonyos szemléleti formákban, ha nem is az abszolút személytelenség szintjén, de valamilyen főisten beiktatása nagyon is indokolt lenne, azon keretek között, ahogy ez tárgyalva van, például a megváltás, vagy a kereszthalál, mint áldozat miatt, mert az áldozat, a feláldozó és az aki előtt az áldozat feláldozásra kerül, nincsenek azonos létrendi fokon. Ebben a szemléletben pedig az Atya önmagát, önnön fiaként feláldozza. De kinek mutatja be az áldozatot? Miért kellene a megváltásért valami ilyesmit tenni, hiszen az isteni akarat az egy pillanat alatt ezt megoldhatná. Nem kell ahhoz semmi, hogy megbocsásson.

De nézzük meg egy kicsit ebből a szempontból a legérdekesebb vonulatot, az ind–hindu szemléletet, és az itt felmerülő szanszkrit nyelvű terminológiát. A legmagasabb valóban a fogalomfelettségbe átnyúló fogalom az Ātmā. Magát a szót is írjuk le. Alaptőforma: Ātman és egyes szám hímnemű alany eset: Ātmā. Ez körülbelül azt jelenti, amit a német nyelven a Selbst, angol nyelven a Self, franciában a Soi jelent. Körülbelül azt jelenti, amit magyarul Ön-maga(m)-nak lehetne fordítani. Ez a mindenkefelettséget és mindent magába foglalót fejezi ki. A szanszkrit nyelvben van egy szó a pāda, egyszerre jelent lábat, és negyedet. Ezért szokták mondani, hogy az Ātmānak négy lába, vagy az Ātmānak négy negyede van. Mind a kettőt jelenti, egy sajátos értelemben fejeződik ki ez által valami. Ezek a negyedek, alulról felfelé, mindig úgy, hogy az első, az első negyed, a második, az első és második

együtt, a harmadik, az első, második és harmadik együtt, és végül a negyedik, első, második, harmadik és a negyedik együtt. Tehát az Átmának a teljessége a negyedik pāda, mert akkor az mindet magába foglalja. És ezek különböző istenségbeli- istenségkénti fokozatokat jelentenek. Alulról felfelé, a legalsó és első pāda, a Saguna-Brahmātmēsvara-Trimūrti. Tehát a kvalitásokkal rendelkező Istenkénti Önmagamság három arcban, tehát quasi egy szentháromságként kifejezve. Ez a háromság Brahṁā, Viṣnu és Śiva.

Élesen meg kell különböztetni a hímnemű Brahṁāt. Alaptőforma Brahman. Egyes szám hímnemű alany eset Brahṁā. A semleges nemű szónál alaptőforma itt is Brahman és egyes szám alany eset Brahma. Ez sokkal magasabb létrérendi valóságot jelent, mint a Brahṁā, a teremtmő Isten. Tehát az első a Saguna-Brahmātmēsvara-Trimūrti. Saguna, az azt jelenti, hogy kvalitással rendelkező. Guna az őskvalitás tehát Saguna az azzal összekötött. Tehát Saguna-Brahmātmēsvara-Trimūrti.

A második pāda, ezt is jelenti, meg ami itt következik a Saguna Brahṁātmēsvara csak, és nem Trimūrti, hanem együtt a három. Ezek ugyan teljesen személyfeletti értelemben, de mégis valami személyességet fejeznek ki.

És a harmadik pāda, a Nirguna Brahṁātmā. A kvalitásfelettség értelmében kvalitástalan Brahṁa Önmaga(m). Ez tulajdonképpen már Istenfeletti fokozat. Ezt úgy fogták fel, mint Metatheos és Hypertheos és Istenfeletti Istenségnek megfelelő fokozatot. Semmilyen tulajdonsága nincs, még csak nem is Egy.

A görögök legmagasabb fogalma a Hen az Egy. Minden Isten-Istenség felett áll az Egy, a Hen. Névelővel to Hen. A Szanszkrit nyelvű ind-hindu szemlélet még ezt sem mondja ki, csak azt, hogy nem kettőzött, tehát negatív attribútummal: Advaita. Nem kettőzött. Ami természetesen azt is jelenti, hogy nem osztott, nem felosztott, tehát mégcsak nem is Egy.

De van egy negyedik pāda is. Ātisagunātinirguna-Sadasad-Brahṁātmā. Tehát túl van minden kvalitással rendelkezésen, sőt a kvalitástalanságon is. A Sad vagy Sat az azt jelenti, hogy a lét, a tiszta lét. Nem a Létezői Lét, hanem a Létkénti Lét. És egyszerre a Lényeket is jelenti. Az Asat pedig, a Nemlétet, az abszolút Nemlétet, és nyilván a Lényegteljes nem meglétét jelenti.

Hogya ezt összevonjuk, akkor tulajdonképpen olyasmire jutunk el, ami mind a kettő, és ami több mint mind a kettőnek az együttese. Tehát ami túl van Léten és Nemléten, és a Lét és Nemlét egységén is. Ez a

negyedik pāda, ami természetesen implikálja az alsó pādákat is, ez a legmagasabb fokozat, és természetesen ez is magasan Istenfeletti.

A két utóbbi az Istenfeletti Istenséggel hozható összefüggésbe, az első kettő pedig Istennel. Nem az Istenek egyikével, Istennel. Tehát Atisagunātinirguna Sadasat Brahmātmā. Ugyanakkor ezt a birtoklást, úgy is nevezzük, hogy Sadasat-patitva, Sadasat feletti Uralom. Aki ezt megvalósítja, annak a neve: Sadasat pati, tehát a Lét és Nem-Lét Ura. Vagy esetleg Sadasat- patipati a Lét és Nem-Lét Urának az Ura. Ezek voltaképpen, intenzifikáció értelmében ugyanazokat jelentik. Ezeket az összefüggéseket a hinduizmus egyetlen irányzata sem fejti ki ilyen tételezett részletességgel, de a mi célunk, nem a hindu tanítások szakszerű ismertetése, (ennek máshol nézhet utána az érdeklődő) hanem bizonyos elvek radikális erejű érvényre juttatásának a szándéka.

Az ind-hindu szemlélet, természetesen nem abban az értelemben polytheista ahogy a polytheizmusról beszélni szoktak. Az egyetlen, aki-ami, még csak egynek sem mondható, a léttel érintkezve, mérhetetlen sok arculatban jelenik meg. Ez a mérhetetlen sok arculat voltaképpen a sok isten. Ezt a rómaiak és a görögök is így fogták fel. Természetesen, a hinduizmushoz és a buddhizmushoz kapcsolódó Yōga ösvények, metafizikai megvalósítást jelentenek. Olyan megvalósítást, ami az át és teljessé váló istenülésnek a különböző útjai és fokozatai. Ahogyan beszéltem a Homo Divinusról, meg Homo Divusról, meg Homo Deusról, Divinifikáció, Divifikáció, Deifikáció, vagy éppen a Teiosisról vagy Teosisról, hozzátéve az auto tagot, tehát Auto-Teiosis vagy Auto-Teosis, tehát Önmagam Istenné válása.

Már a scholastica filozófiájában megjelenik, az a lényegében arisztotelianus fogalompár, ami egyrészt megkülönbözteti a kontingenciát, az esetlegességet, és a necessāriumot, a szükségszerűséget. A szükségszerűség is két részre osztható, egyrészt a necessārium assertōrium, és necessārium apodicticum. A necessārium assertōrium azért szükségszerű, mert van, ténylegesen van, és a necessārium apodicticum, pedig nem lehet, hogy ne legyen. Természetesen a theologia et philosophia scholastica azt mondja, hogy a necessārium apodicticum Isten. Ha a saját benső tapasztalást veszi tekintetbe valaki, akkor azt kell mondanom, hogy az nem lehet, hogy én ne legyek. Tehát ez egy olyan feltétlen bizonyosság, ami megkérdőjelezhetetlen. Ha az előző necessārium apodicticum felfogást, és ezt összekötjük, akkor ez azt jelenti, hogy én vagyok Isten. Legvégső lényegem szerint, tehát nem itt és most, nem jelenlegi állapotom szerint, hanem legvégső lényegem szerint. És ennek a megvalósítással legbensőségesebb kapcsolata van. Ha a legvégső lényegem ez, akkor a legvégső lényegem azonos a világmindenség legvégső lényegével, és ha Önmagam teljesen redukálni tudom Önmagamra, maradéktalanul, akkor tulajdonképpen elérem azt, aki, ami legvégső lényegem szerint vagyok. Tehát amit a görög Theantrōposnak vagy Antrōpotheosnak, Istenembernek, vagy Emberistennek mond, az ebben a szemléletben egy cél. Sőt a Metatheantrōpos is cél lehet. Az Isten feletti Istenség emberi létállapotban való megragadása, és természetesen nem egyszerűen emberkénti, hanem végtelenül emberfeletti megvalósítása, egy olyan megvalósítás, aminek a külső starthelyzete mondjuk úgy, hogy

exötericus starthelyzete, a momentán emberi állapot. És minden megvalósítás mondjuk úgy, hogy esötericus starthelyzete, maga a cél. Exötericus starthelyzete, pedig az az állapot, amiben éppen vagyok.

Kétségtelen, hogy bizonyos tekintetben létező vagyok a létezők között, személy vagyok, a személyek között, ember vagyok az emberek között. Emberi személykénti létező vagyok, az emberi személykénti létezők között. De az, amit saját személyként (Propriö-Persönaként) ragadok meg, abból már nincs több, és ha Önmagam, mint Alanyt állapítom meg, akkor végképp nincs több Alany, csak én vagyok egyedül. Mert bármelyik más emberre mutatok rá, az azért Alany, mert annak nevezem. Önmagam, pedig azért vagyok Alany, mert annak élem meg magamat. Tehát, most tekintsünk el attól, hogy kit minek nevezhetek, Alanynak, az átélés szempontjából csak Önmagam nevezhetem, senki mást a világon. Tehát saját személyként egyedüli vagyok, és ez csakis saját Alanyi mivoltomban válik olyan intenzív, hogy itt be kell látni valamit.

Vagyis, ez azzal függ össze, hogy bár közöm van a testemhez, de én testemben nem vagyok Én Önmagam még. Sőt lelkemben sem, sőt szellememben sem. Sokkal inkább, mint lelkemben, és még sokkal inkább, mint testemben, de nem vagyok teljesen és abszolút Önmagam. Csak Önmagamban vagyok teljesen Önmagam.

Tehát ha az Önmagamságot Autonnak neveznők, görög alapon, ez az Auton, csak mint Egön-Auton, vagy Egöm per Auton élhető át. Én Önmagamként. Nem általában Önmagamként, hanem Én-Önmagamként. Egöm per Auton vagy Egöm per Autoniä vagy akár a latin formában Egomet-Ipsum vagy Egomet-Ipsitäs. És szanszkritul egyébként, Aham Ātmaka. Aham, azt jelenti, hogy én, Ātmaka, pedig Ātmaság, vagyis Önmagamság.

Ezek teljesen fundamentális jelentőségű megnevezések. A személy, a Persöna vagy Prosöpon, Svatva, vagy Svatvaka jelentősége, kétségtelenül nagy. A személy, mint Persöna Individuális. Tehát egyéni létformában élem át Önmagam, Persöna Individuális, és Individuum Persönaleként, tehát Egyéni Személyként, Személyes Egyéni.

A Saját Személy az, amikor tulajdonképpen kezdek magamra eszmélni. És ez az Önmagam Alanykénti felfedezésében válik teljessé. Mondhatjuk úgy, hogy én elsősorban Auton vagyok, és mint Auton, önmagam elsősorban alanyként nyilvánítom meg. Az egész lét alanyaként. De belőlem következik, minden akcionalitás, és minden tárgyszerűség is.

Természetesen, mi soha nem tagadtuk az objektív realitás objektíve reális voltát. Csakhogy, az objektív realitás, alanyi önmagam objektív realitása. Amit birtoklok. Mert önmagamat elsősorban subjektív realitásként birtoklok, utána akcionális realitásként, és végül objektív realitásként. Az az én objektív realitásom. És nélkülem nincs. Tehát a tudattól, illetve a tudatomtól független objektív realitást a leghatározottabban tagadom és elutasítom. Ez olyasmi, amire egészen más vonatkozásban, az a bizonyos természettudós (Pauli) mondta valamire, hogy ez mégcsak nem is téves. Tehát ez az állítás mégcsak nem is téves, annyira alantas állítás. A tőlem, tudatomtól függetlenül, vagy függetlenül is létező objektív valóság. Amit Lenin, az anyaggal azonosított. De az se jobb, hogyha ezt Istennel azonosítom, vagy a szellemmel, vagy bármivel. Egyáltalán annak a felvetése, hogy tudatomtól függetlenül vagy függetlenül is létező objektív realitás, ezt a legvégtetesebben el kell utasítani. Az objektív realitás, az én objektív realitásom. Nem úgy, hogy én objektíve reális vagyok, hanem az általam birtokolt és uralt és teremtett objektív realitás.

Továbbmenve. Én Önmagamat teremtettem mivoltomban „elfelejtettem”. Önmagamat teremtként elfelejtettem. Önmagamat fenntartóként és transzmutatórként is elfelejtettem. Önmagam, már csak konstatáló vagyok, nagyon csekély akcionális hatókörrel. Ez nem azt jelenti, hogy ez a végső lényegem. Én, itt és most, teremtmény vagyok. De végső lényegem szerint, és potencialiter teremtető vagyok. Például Önmagam teremtetője, és mindennek a teremtetője. Tehát kreatúra vagyok, teremtmény vagyok a teremtmények között, de nem ez a lényegem, és ezt a lényeget másban nem látom meg, másban csak a kreatúrát látom, és a kreatúrát látom, és a kreatúrát látom, és feltételezhetem, hogy ő nemcsak kreatúra, de nem tapasztalom.

Önmagamban azonban tapasztalom, intuitíve tapasztalom, hogy bár teremtmény vagyok, nemcsak teremtmény vagyok. Korántsem csak teremtmény vagyok. A buddhizmusban van egy érdekes fogalom, erre még kitérek, az Anātma vāda vagy Anātmaka vāda az Anātmának a tana. Az Ātmának a tagadása. Mit jelent ez voltaképpen. Ennyire ellentmondana egymásnak a hinduizmus és a buddhizmus? Szerintem semmiképpen. Van a hinduizmusban és a buddhizmusban egy alapfogalom, ez a Samsāra, a létesülési örvény. És van a létesülési örvény felé megnyilatkozó Én-Önmagamság. Samsārātmaka vagy Samsārātmā. Az Anātma tan azt jelenti, hogy a Samsārātmā, tehát a Samsāra felé megnyilatkozó Ātma a Samsārában: Anātma. Tehát ott nem nevezhető Ātmának. Az Önmagamság benne olyan csekély intenzitású, hogy nem lehet annak nevezni. Ezt mondja ki, ez a tan. És ez tulajdonképpen az Ātma vāda legerősebb, bár közvetett konfirmációja. Tehát ez a megerősítése, megszilárdítása. Hogy ne tévesszek össze semmiféle Samsāraiságot ezzel a feltétlenséggel.

A másik kiegészítő a Heteron, vagyis a más, másvalaki, vagy másvalami. A tapasztalható vagy közvetlenül nem tapasztalható másvalaki, a Heteron. A Heteron világ Heteron létezői, mondjunk gyűjtőnéven Heteront. A Heteron, fel nem ismert Auton, de amíg ez a felismerés nem történik meg, addig ez kőkemény Heteron, és kőkemény Heteron világ.

Vagyis a szellemi megvalósítás, egyik alapfeladata, hogy leválazzam a világot, mindent, mint Heteront, majd visszavegyem Önmagamba Autonként. Tehát leválasztani és visszavenni. Ezek hasonlatszerű kijelentések, de erre a mély valóságra utaló kijelentések. Aki olvasta Kacsvinszky József, Kelet világosságát (Kacsvinszky Léleknek nevezi az Ātmát, de ettől tekintsünk el), emlékezhet arra, hogy a Yōga célját úgy fogalmazza meg, hogy megkülönböztetni a lélektől, mindazt, ami nem a lélek. Ez egészen más szavakkal körülbelül ugyanezt jelenti.

Maga a lélek, az Ātmā, nem is megismerhető. Túl van minden megismerhetőségen és megismerésen. A különbözőség, az, ami még megismerhető, legmagasabb fokon. Felismerhető. Felismerhető, hogy mivel nem azonos, és mivel azonos.

(Esztergom, 2008 március 7-én elhangzott előadás)

DOGMATA PRŌTOKANŌNIKA/DOGMATA PRŌTOCANŌNICA

CRITĒRIA METAPHYSICO-TRĀDITIŌNĀLIA-RELIGIŌNĀLIA

1.

A Lét és a Tudat — lényegileg — egy és ugyanaz.

A »Tötältitäs« Létként is, Tudatként is, és elsősorban a kettő egységeként, sőt, azonossági egységeként is felfogható.

A Lét Tudati-Lét, a Tudat Létkénti-Tudat.

2.

A Tudati-Lét és Létkénti-Tudat a »Reālitās Obiectīva«, a »Reālitās Āctiōnālis« és a »Reālitās Subiectīva« (vagyis a Subiectum) együttes egysége.

A Tudat Centruma a Tudati Subiectum (Alany).

3.

A Tudat, a Tudati Lét, a Létkénti-Tudat hármas egysége (Obiecta, Āctiōnēs, Subiectum) a Subiectum-ban centrálódva jelent igazi és teljes egységet.

4.

A Subiectum végső-végtelen lényege szerint az Absolūtum Metaphysicum vagy Metaphysicum Absolūtum.

5.

A Metaphysicum Absolūtum vagy Absolūtum Metaphysicum és az Istenfeletti-Istenség egy és ugyanaz.

6.

A Metaphysicum Absolūtum — Absolūtum Metaphysicum, A Subiectum végső végtelen Lényege és az Istenfeletti Istenség egy és ugyanaz.

7.

A Tudati Subiectum Én-Önmagam (Ich-Selbst, Egömet-Ipsum, 'Egömpet- Auton, 'Aham-Ātmā) vagyok.

8.

Én-Önmagam vagyok a Tudati-Lét, a Létkénti-Tudat Centruma és Subiectum-a, de a Centrumfelettsége és az egész Teljessége is.

9.

Én-Önmagam — lényegem szerint — vagy potentialiter vagy actualiter Isten vagyok, de leglényegibb lényegemben Istenfeletti-Istenség.

10.

Létező vagyok a létezők között, ember vagyok az emberek között, (emberi) személy vagyok az (emberi) személyek között, de »sva-svatva«-ként (saját-sajátosságként, saját-személyiségként, saját-személyességként), legmélyebb-legmagasabb értelemben Én-Önmagamként (Én-Önmagamságként) egy vagyok, egyedüli-egyetlenegy.

A létezőknek »vanságuk« (»astitā«-juk) van, Saját-Személykénti-Én-Önmagamnak (»Sva-Svatvāham-Ātmā«-nak) »vansága« és »vagyoksága« van, vagy — pontosabban — Saját-Személykénti-Én-Önmagam »vanság« és »vagyokság« vagyok.

11.

Az »Absolútum Metaphysicum« megvalósítása — voltaképpen — Én-Önmagamnak az »Absolútum Metaphysicum« -kénti megvalósítását jelenti.

A Megvalósításfeletti-Megvalósítás beteljesítése, a Metaphysica-i Felébredés, a Metaphysica-i Ellobbanás, a Metaphysica-i Felszabadulás — Önmagam Metaphysica-i Megvalósításának a beteljesítése, Önmagam Metaphysica-i Felébredésének, Ellobbanásának, Felszabadulásának felel meg.

Ez csak úgy lehetséges, hogy ha a Lét — a létezői Lét és a létszerinti-lényegi Lét (ideértve a 'kétféle' Nem-Létet is) — valamint a Tudat potentiális és aktuális Teljessége egybeesik, — továbbá csak úgy, hogy a Tudat és a Lét Subiectuma — végső-végtelen lényege szerint — azonos Istennel, sőt, az Istenfeletti-Istenséggel is, s ezen is túllépve, csak úgy, ha Én- Önmagam vagyok a Subiectum, s ezen keresztül Minden.

12.

Az »Absolútum Metaphysicum« vagy » Metaphysicum Absolútum« Megvalósítása-Megvalósulása — akár Absolútiō-nak, Redexvigilātiō-nak, Exvigilātiō-nak, Dēflammatiō-nak vagy Liberātiō-nak nevezem, mind Én-Önmagamra vonatkozik.

Én-Önmagamot redukálom Én-Önmagam, Én-Önmagam által, Én-Önmagamon keresztül, Én-Önmagamként Én-Önmagamhoz, Én-Önmagamba.

Ez a »reductiō« — lehetetlensége ellenére — mégis lehetséges. Ez az összes cél felett álló egyetlen Absolút Cél.

Az embernek a szabadsághoz való viszonyát, a személy és az alany közötti viszony határozza meg. Ez azt jelenti, hogy minél inkább a szellem dominál egy ember lényében, vagyis az aktusban lévő szubjektum, a „subiectum in actu”, annál magasabb és teljesebb a szabadság foka, és hogyha az alany teljesen önmagában van, akkor a szabadság abszolút és végtelen. Minden egyéb állapot, a szellem intenzitásától, a szellem tudati intenzitásától függ. Ennek megfelelően, az, ami az emberben, mint alanyhordozóban nem tudatos, az eo ipso nem lehet szabad, és amit a nem tudatos egy ellenreguláció értelmében meghatároz, az a szabadsággal lényege szerint szembenáll. Különbözik attól, távol van attól, és szembenáll azzal.

A szabadsággal kapcsolatos állásfoglalások éppen ezért általában teljesen hibás vágányokon haladnak, miután az ember szabadságát, az általánosan ismert emberi lény, mintegy átvitt értelemben vett mozgáskorlátozottságával, vagy mozgásbeli, akcionalitásbeli szabadságával hozzák összefüggésbe. Tehát nem arról van szó, és sohasem lehet arról szó, hogy akár az egyes ember, akár egy emberi gremium, egy emberi kollektívum aszerint lenne szabad, hogy megteheti, vagy megteszi mindazt, ami benne tudatilag valamilyen értelemben és valamilyen irányból aktualizálódik.

Mert az, ami a tudatban mint szándék megjelenik, az az esetek túlnyomó többségében alsó erő, átvilágítatlan erő, heteron erő, nagyon nagy mértékben idegen, és tapasztalhatatlan erő a maga mivoltában, amely csak, mintegy eredményeiben és végkifutásában válik tapasztalhatóvá. És aki ezek szerint él, korlátozás nélkül, feltételezett korlátozás nélkül, az még messzemenően nem szabad, hiszen az emberben lévő tudattalan heteron, thateron, az ami leginkább megbénítja, leginkább bilincsbe veri az embert, és e bilincseknek meghatározó és reguláló, ellenreguláló hatókörén belül, mozgatja azt, aki esetleg szellemi vakságából kifolyólag, ezt összekeveri és összetéveszti a szabadsággal.

A liberalizmus, egy olyan, elsősorban filozófiai vagy filozófiailag meghatározható szemlélet, amely tulajdonképpen az ember szabadságára alapozza elveit, de nincs tisztában azzal, hogy mi az emberi szabadság, és a szabadságot elsősorban az elvek szabadságában és az elvek szabad kinyilvánításában látja.

Először is meg kell vizsgálnunk ezt, mint szemléleti módot olyan értelemben, mintha jóhiszeműen közelednénk, egy jóhiszemű világnézethez. A szabadság mint mondtam alapvetően szellemi, és szellemi szabadságon kívül, a szellem szabadságán kívül, a szabadság nem is értelmezhető. A szabadság lényege egy olyan autonomia, amely a tudat, alanyi tudat autonómiája, amikor az alany önmagát, önmaga elvei szerint határozza meg, önmaga elvei, alapvető principiumai alapján határozza meg létét, a cselekvési módot, és ezt szabadon és korlátozás nélkül, mert minden hatalmat birtokol, végre is tudja hajtani. A konkrét emberi létformában ez a szabadság általánosan így nem nyilvánul meg, a szabadság tehát nem teljes szabadság, de a szabadság sohasem a rabság hiányát jelenti, azon mindig túlemelkedik, tehát önmagában a szabadságnak akkor is van értelme érvénye és léte, ha a szabadság nem teljes. A szabadság mindig elvileg többet jelent a korlátozás és a korlátozottság hiányánál.

A liberalizmus mint elv, a szabadság igenlésén, és a szabadság felszabott igenlésén alapul, de nem veszi tekintetbe azt, hogy egy ember, vagy több ember, milyen mozgatók alapján értelmezi, érti, érzi, határozza meg a saját szabadságát. Ha a szabadság az ösztönök felszabottítása, akkor tudnunk kell, hogy itt szabadságról szó sincs, és szó sem lehet.

Szó sem lehet, mert az, ami ma ösztön, az valamikor archaikusan prehisztorikusan, nem is a történeti idők dimenzióinak a keretében, akarat volt. Autonóm akarat. Az autonóm akarat elvesztése, és ösztönné degradálódása azt jelenti, hogy itt az alany szerepét egy olyan idegen, más, az alanyiságtól eltávolított erő irányítja és mozgatja, egy olyan autontól elválasztott erő mozgatja, ami ugyan a maga első és végső lényege szerint maga is auton, de fel nem ismert auton, és a fel nem ismert auton mint heteron valóság, hatalommal rendelkező valóság, és ez a hatalommal rendelkező valóság mint egy alany mozgatóvá válik, és a lélek felé, a szellem által bevilágított lélek irányába impulzusokat és erőket közvetít, amelyek megjelennek a lélekben, a tudat szellem által bevilágított lelki terében, és ilyen módon az embert ezek mozgatni képesek.

Alapvetően téves, ha közönségesen azt gondoljuk, hogy egy emberi létező, minden külső, vagy úgynevezett belső korlát nélkül, amikor önmaga instinktuális kiélését véghezviszi, akkor szabad. Alapvetően téves, mert a szabadságot és a nem szabadságot, a korlátozottságot, nem csupán olyan kritériumok szerint határozható meg, hogy valamilyen korlátozás érvényesül, vagy nem érvényesül, hanem tudnunk kell azt, hogy minden heteron vezérlésű benső folyamat, önmagában minden korlátozás nélkül sőt méginkább akkor, hogyha korlátozatlan, magát az alanyt, az alanyi létet, az embernek mint alanyhordozónak a létét korlátozza.

Az ismeretlen erők a bilincseinél súlyosabb és bénítóbb bilincsek nincsenek. Éppen ezért, ha a szabadságot nem a szellem oldaláról értelmezzük, nem a szellem oldaláról definiáljuk, nem a szellem

oldaláról emeljük piederasztálra, akkor a szabadság ellenében teszünk valamit. Ha az ember számára egy szabadságot jelölünk meg, és ezt erőltetve tételezzük, és egy erőltetett forszírozott igénye megy végbe a szabadságnak anélkül, hogy a szabadság alapvető kritériumát meghatároznók, akkor ez ugyanolyan természetű, mint az a humanizmus, ami csak emberi rendű keretek között akarja az ember problémáit megoldani, vagy az a tolerantzizmus amely a szükséges és elengedhetetlen tolerancián túlmenően minden erő irányában enged és mindent eltűr, vagy az a pacifizmus, amely akár a sötétség győzelmét követő békét is elfogadja, és nem csak a fény győzelmét követő békét, tehát amely mindenáron valamit véghez akar vinni, anélkül, hogy tisztázná azt, hogy amire törekszik, az milyen irányból valósul meg.

E liberalizmus mint filozófiai és ebből deriváltan társadalmi politikai szemlélet azért nem fogadható el, mert nincs tekintettel a szabadság voltaképpeni alapjaira, arra, hogy mit jelent és mi határozza meg, milyen irányból érkezik a szabadság és minek a felszabadítása. Az alany tiszta aktuális érvényesülése, az auton szellemi szabadsága, vagy valamilyen idegen erő szabad betörése a szellem által bevilágított lelki tudatba. A sötét korban, és ez a sötét kor erőteljesen és egyre erőteljesebben érvényesül, nyilvánvaló, hogy az alsó és külső és idegen és megrontó és alászállító verziók mindig sokkal inkább érvényesülni tudnak, mint a magasabb és felsőbb és bensőbb és centrumból kiinduló verziók, éppen ezért jelenleg, a filozófiai liberalizmus kimondottan a sötét erők felébredésének kedvez. Tehát szabadságot mindenáron, de ez valójában a sötét erőknek fog kedvezni.

Ehhez még hozzátehetjük azt, hogy a politikai síkon megnyilatkozó liberalizmus, még csak nem is ez, mert itt egy jóhiszeműen kezelt, és jóhiszeműnek feltételezett liberalizmusról volt szó, és erről is megállapíthatjuk, hogy dominánsan szinte kizárólag a sötétség szolgálatában áll. Ehhez tegyük hozzá, hogy in concreto a liberalizmus, amikor egy politikai-társadalmi síkon jelenik meg, nem jóhiszemű, kifejezetten rossz-szándékú és rosszhiszemű, kifejezetten bizonyos erők és bizonyos körök által meghatározott és a sötétséget reprezentáló szabadság értelmében szabaddá kíván és akar tenni mindent, ami ezeknek a köröknek, ezeknek a sötét erők által vezérelt köröknek megfelel, de semmit nem akar szabaddá tenni, ami ezen sötét impulzusok által vezérelt körök számára nem kedvezőként nyilvánulhatna meg. Tehát ez még rosszhiszemű is, a szabadságot erősen leszűkíti, megfelel és korrespondeál az előbb felvetetteknek, vagyis az alacsonyrendű erőfelszabadítást nevezi szabadságnak, és azt is különböző érdekeknek rendeli alá.

Éppen ezért a liberalizmus, amivel elsősorban szembenáll, az maga a szabadság. Azért adtam ezt a címet a mai előadás témájának, hogy liberálizmus contrā libertātem, mert a liberalizmus mindenekelőtt a szabadság ellenében működik. Az emberi szabadság ellen működik, az ellenében működik, hogy a személyben megnyilatkozó alanyiség önmagát visszavezethesse önnön tiszta alanyiségéhez. Ez a filozófia feletti realizáció vonatkozásában metafizikailag meghatározott liberálizmus - libertás viszonynak az értelme. És azután az összes derivátumban, legyenek azok a derivátumok, úgymond a szellem szabadságára, úgymond a világnézetek szabadságára vonatkoztatva -- ezek azt jelentik, de történetileg is

mindig azt jelentették, amióta ez felvetődött először, hogy a vélemények szabadon nyilvánuljanak meg, az soha nem jelentett mást --, mint a szellemellenes és destruktív vélemények szabad megnyilvánítását. Soha nem jelentett ezen kívül semmit. Ezt történetileg ki lehet mutatni, hogy mindig ezt jelentette, és mindig erre vonatkoztatták, és ha ez felmerült, akkor soha mást nem jelentett.

A szabad vélemény, valamikor azt jelentette, hogy jelentsék ki azt, tegyék nyilvánvalóvá, mindenki előtt, hogy nincs Isten, meg nincs hallhatatlan szellemi lélek, meg nincs spirituális fennsőbbiség, meg nincs igazi, érvényes, és dignitást érdemlő rend. Ezek voltak a nagy szabad eszmék.

Egy olyan aerában, amikor az elsötétedést felvilágosodásnak nevezik, a felvilágosodás korának nevezik, mert ki lehet mondani felvilágosult módon, hogy nincs hallhatatlan szellemi lélek, hogy önnön lényemnek, létemnek, életemnek semmi azt megelőző és azt meghaladó alapja és célja nincs, és ezt az ember egy konszenzus alapján a világossággal hozza összefüggésbe, messzemenően jellemző erre az aerára. Nemcsak a sötétséget érvényesíti, hanem a sötétséget fénynek nevezi, és a fényt sötétségnek. A rabságot, az alacsonyrendű érdekek által cenzúrázott elvek felszabadítását, ezeknek az elveknek a szabad, úgymond szabad érvényesítését nevezi szabadságnak. Viszont ez a liberalizmus, amely egyébként tolerantista is természetesen, végképp nem tolerálja, ha valaki, a szellem értelmében, a szellem oldalán, a rend oldalán az isteni hierachikus gradualitásnak megfelelő világot akar, és világot tételez, és egy ilyen világnak az igenlése megy végbe, akkor azonnal megszűnik a tolerantzizmus és minden tolerancia, és azonnal megszűnik minden fajta liberalizmus, és ezeket a véleményeket már nem lesz szabad kinyilvánítani. Ezek ellen a vélemények ellen fel kell lépni. A sötét korszak, nemcsak sötétséggel manipulál, hanem éppen ezekkel a felcserélésekkel.

Amikor sötét középkorról beszél. A középkor talán elhomályosult volt az ókorhoz képest, de az újkorhoz, és főleg a legújabb korhoz képest, hallatlanul fénytelves korszak volt. Amikor renaissancenak, újjászületésnek nevez valamit, ami tulajdonképpen egy pusztulási folyamatnak a kezdete. Amikor reformációnak nevezi azt, ami az eredeti formák, az igazi formák teljes elvesztésével kapcsolatos, és humanizmusnak nevezi azt, ami bár emberi rendű eszközökkel próbálja az ember problémáit, az ember nagy sorskérdéseit megoldani, de az ember ellenében teszi ezt. Ez a humanizmus ebben a korban, ennek a kornak a szóhasználata szerint.

És a legnagyobb-fokú elsötétedés, amikor az ember önnön lényétől idegenedik el. Itt nem arról van szó, hogy egy külső Istent megtagad, hanem arról, hogy önmaga létének, lényének, isteni alapjait tagadja meg, önmaga lehetőségeit tagadja meg. Önmaga szűkre szabott, de még mindig meglevő lehetőségeit tagadja meg, és ezt a kort, a fény korának, a felvilágosodás korának nevezik.

Az ember számára legfontosabb feladat, hogy átértékeljen mindent, mindent a világon, ami körülveszi őt, hogy átértékelje azt, amit csecsemő korától felnőtt koráig hallott, amit otthon és az iskolában és a munkahelyén és a környezetében, amit hall, és amivel körülveszik, és amivel meghatározták a nézeteit, ezeket nézeteit számolja fel. Alig-alig marad valami, amit nem kellene, egyenesen a pusztítás értelmében megszüntetni. Szinte semmi.

Szinte kivétel nélkül azok az igaz elvek, amelyek ellenében az egész világ működik, és azok a sötétség elvei, amelyek szerint a világ általánosan meghatározódik, és ami szerint a világ jelenleg meghatározódik, liberalizmussal, egy rosszhiszemű liberalizmussal átitatott korszakban. Ahol szabaddá van minden téve, noha erről szó sincs, és ahol a szellem elveit kifejezetten nem tiltják (időnként kimutatható az is, hogy kifejezetten is tiltják), de minden eszközzel, minden lehetőséget felhasználva azokat az elveket hagyják érvényesülni, amelyek a sötétség szolgálatában állnak, vagy közvetve, de inkább közvetlenül, vagy gyengén, de inkább erősen és egyre erősebben.

Mindent revízió alá kell vetni, és jóformán mindent el kell utasítani, amivel az embert, szellemileg, de esszenciálisan a szellem ellenében körülvették. Mi messzemenően és végtelenül a szabadság igénylésének az oldalán állunk. Mi a végtelen és abszolút szabadság tételezését és igénylését fogadjuk el, és ezt tekintjük egyedül jogosultnak, de ennek semmi köze, ahhoz a torz degenerált szabadságfelfogáshoz, amit a filozófiai és főként a politikai liberalizmus hirdet. Ezek, amiket elmondok, ezek valóban szabad elvek, és ezeknek semmi közük a szabadelvűséghez.

A politikai társadalmi síkra átvitt liberalizmus, hogy rosszhiszeműségét még jobban aláhúzzam, egyébként erőteljesen egy tiltás és elfojtás mellett álló, egy tiltás és elfojtás értelmében működni kívánó szemlélet. Erőteljesen a tiltás oldalán áll, erőteljesen az elfojtás a megbénítás, az elhallgattatás oldalán áll. Minden olyasmit el akar hallgattatni, ami bármiféle értelemben eltér azoktól az elvektől, amely elveket a liberalizmus hívei, a liberalizmus kritériumaiként, rosszhiszeműen, sötét szándékok által vezérelve meghatároznak. Tehát nemcsak magas, igen magas szempontokból, egy elfojtó és szabadságellenes irányzat, hanem a legközönségesebb, legkonkrétabb legáltalánosabb értelemben is.

A tradicionalitás radikálisan liberalizmus ellenes, mert a tradicionalitás radikálisan a szabadság oldalán áll. A szabadság oldalán, de nem a sötétség felszabadításának oldalán, hanem a létnek, az abszolútumba visszavezető univerzális és szellemi felszabadításának az értelmében akar, kíván szabad lenni, ezt a szabadságot fogadja el, ezt tekinti szabadságnak, ennek az oldalán nyilatkozik meg.

Igen a szabadságot, a libertást mindenek fölé kell emelni. A szabadságot, a tudatosságot, az akaratlagosságot, a spirituális hatalmat, az alany mindenek-feletti szupremáciáját és uralmát. A rendet, a rendezettséget. Amely a szabadság megvalósításának a feltétele.

A sötét erők örvényeiben, a szabadság megvalósításának a lehetősége, megközelítőleg nulla. Azok az emberi szinten megnyilatkozó erők, amelyek általában formálják a világot, általában formálják az emberi létet, nem az ember érdekében működő erők, ezek emberellenesek. Emberellenesek, tudatosságellenesek, szellemellenesek szabadságellenesek. Minden általánosan felvetett szabadságeszme a maga mivolta szerint, mindig és elsősorban az igazi szabadsággal szegül szembe.

Több ízben beszéltem már arról, hogy milyen nevetséges és szánsalmas, amikor valaki azt mondja, hogy azt csinál, amit akar. Ezen az értendő, hogy ő a benne lévő tudattalan erők szabad kiélését tekinti annak, amit akar. Ebben az, amit akar, jóformán nem is jelenik meg. Akarni, és szabadon akarni, és szabadon cselekedni. Ezt csakis a középpontból lehet a subiectum in actuból, az aktusban, az önmagát tételező alanyból, vagyis a szellemből. Ez a szellem, amikor saját szabadságát valósítja meg az által, azon keresztül, hogy minél inkább önmaga, és ezt, hogy valóban érthető legyen, egyes szám első személybe kell transzformálni, és azt kell mondani, ha teljesen én magam vagyok, akkor végtelenül és abszolút értelemben szabad vagyok. De ha bennem, valamilyen idegen erő működik, a tudattalan energiák, erők, mozgatók, tapasztalhatatlan uralma érvényesül, akkor szabadságról, mindazon térrénumon belül, ahol ez érvényesülni tud, nem lehet beszélni. Ez individuumra is, kollektívumra is egyaránt érvényes, a szabadság a szellem oldalán van, a szellem a szabadság oldalán, ez a kettő elválaszthatatlan egymástól, és nem szabad szellemről nem lehet beszélni, és olyan szabadságról sem, amely nem szellemi értelemben valósul meg.

Szellem, nem végtelenül finomított anyag, hanem subiectum in actu, az alany aktusban, az alany öntételezésében, és minél inkább öntételez, és minél inkább alany, és minél inkább ebben jelenik meg, annál inkább szellem, és a szellemnek ez az értelme és lényege. A szellem más oldalról fény, ez világítja be azt a tudatot, amit létrehoz, lelki tér.

A lelki teret a szellem valósítja meg önmagából és önmagában, és ezt világítja be, és vagy minden a szellemből következik, és akkor a szabadság teljes, vagy nem minden, akkor a szabadság szintén valóság, de azokon a területeken, ahol az átélés szempontjából nem érvényesülhet, ott valamilyen idegen erő működik, és az idegen erő felszabadításának a szabadsága voltaképpen nem szabadság, és az idegen erők felszabadítása, mindig a szabadság ellenében működik, erősebb kötöttséget teremtvé, minden más külső és belső kötöttségnél.

Éppen ezért, mert egy szabadság forszírozó szemlélet a liberalizmus filozófiai, és jóhiszemű értelmében is, mert mindenáron szabadságot akar, nem nézi, hogy ez a szabadság milyen eredetű, és mert a sötétség felszabadulásának az esélyei a sötétség korszakában mindig mérhetetlenül nagyobbak, mint a fény uralmának a szabad érvényesülése, ezért a liberalizmust minden szinten, a filozófiai, a maga jóhiszemű felfoghatóságában is, de politikai, társadalmi és igen rosszhiszemű verzióiban is, el kell utasítani.

A metafizikai tradicionalitáson alapuló létszemlélethez, a liberalizmus elutasítása organikusán hozzátartozik. Enélkül, nem lehet tradicionalitásról beszélni a szó szigorú értelmében, nem lehet metafizikai tradicionalitásról beszélni, nem lehet a fény igenléséről beszélni, úgy, hogy a sötétséget emellett fel akarjuk szabadítani, vagy akár nem akarjuk felszabadítani, de engedményt teszünk ilyen kísérleteknek.

A spirituális rend korlátoz. De a spirituális rend az abszolút szabadság megvalósításának az érdekében működik, és ennek érdekében korlátoz. Ez a korlátozás, nem a sötétség erőinek a korlátozása, nem azoknak az oldaláról kiinduló korlátozás, hanem éppen ezeknek az erőknek a fékentartása.

Az az ember, aki egy benső utat követve, egy igazi szakrális aszkézist követve önmaga transzmutációján dolgozik, az az ember a szabadságért teszi meg azt, amit megtesz. Önmagáért. Az önmagának, önmagába való redukciójáért, a szabadságért. És ezenközben aszketikus mozzanatokként, önmagát, de az önmagában működő idegen erőt, a heteron erőt igenis korlátozza. A szabadság megvalósításának az érdekében korlátozza, féken tartja, keretek közé szorítja, csökkenti, megszünteti.

A szabadságnak és a szabadság megvalósításának ez az értelme.

Itt még egy összefüggésről beszéljünk. A szabadsággal és a bilincsek széttörésével kapcsolatban a tradicionális felfogás, szimbolikus összefüggésekben is állást foglal. Kétféle szolga van (ezt a szót használok, mert a félelmetes magyar rabszolga szó, a vészjósló rabszolga szó a magyar nyelven kívül teljesen ismeretlen ebben az élességben). Tehát kétféle szolga van. Az egyik, aki sui generis szolga, aki lény szerint, genuin módon az, és ha ez fellázad, és széttöri a bilincseit, ez a bilincsszéttörés illegitim. Ha az, aki lény szerint nem szolga, és lény szerint szabad, és lény szerint az uralkodói mentalitást reprezentálja, ennek fel kell lázadnia, ennek szét kell törnie a bilincseit, és ez a lázadás és ez a bilincsszéttörés legitim, és spirituálisan elismerhető.

Minél inkább szellemi valaki, valami annál több köze van, és annál több legitim köze van az igazi szabadsághoz. A sötét erők reprezentációja, a sötét erők felszabadítása olyan, mint egy árvízvédelmi gát lerombolása, olyan, mint a szennyes áradatok korlátlanvá válásának a lehetővé tétele. Éppen ezért a szabadság oldaláról ezek nem értelmezhetők. A szabadság az autonómiát feltételezi. De a szabadság nem az ösztönök heteronómiája, amit autonómiának nevezünk, az autonomia a szellem autonómiája, az autonómiája. A sötétség heteronómiáját lehet autonómiának nevezni, de ez, amellet, hogy a szabadság ellenében működik, mint megfogalmazás is, de különösen, mint gyakorlat, az értelem, és a logonómia ellen működik

Mert az autonomia egyszersmind logonomia is, a logos uralma, az autonómiája, a szellem uralma, az értelemfeletti értelem uralma. Az értelem uralma az értelem alatti felett.

Ezek mind a szabadság vonatkozásában felvethető fogalmak és értékek és értékrendek.

Mi mindig a szabadság mellett foglalunk állást, de mindig, és kizárólag, csak az igazi szabadság, a libertás mellett. És a libertást meg akarjuk védeni a liberalizmustól. Meg akarjuk védeni az álszabadságtól. A sötétséget felszabadító „szabadság-elvektől”. Egy offenzívától, ami a heteronómiát sötét heteronómiát, a heteronómiát sötétség felől érzékeli. Egy támadástól akarjuk megvédeni. A Szabadságot, Önmagunkat, Önmagamat, az Alanyt.

Northern Crown I.

László András

Ember, társadalom, állam

A tradicionális létszemlélet és létfogás értelmében egészen más megközelítésben kell beszélünk mind az emberről, mind az államról, mind a társadalomról, mint amely megközelítésben azok a jelenkori felfogások és szemléletek teszik, amelyek e hármasságot külön-külön vagy összefüggéseikben egyáltalán vizsgálják.

A tradicionális létszemlélet — amely metafizikára alapozott létszemlélet, amely egy természetén túli Principium Principiorumra vezet vissza minden tételét, általános felfogását és ítéleteit — teljesen másként vizsgálja az ember életének azokat a vonatkozásait, amelyek azt ilyen vagy olyan módon egy kollektívumhoz kapcsolják.

A kollektívum — amelyben az ember él vagy élhet — lehet collectivum sacrum (collectivum sacrale), amikor is a Szellem mintegy „szentségileg” megérinti az egyént, és megérinti az embereket összefogó kollektívumot. A legtöbb esetben azonban nem ez, hanem ennek az ellentéte nyilvánul meg: a collectivum profanum. Ez azt jelenti, hogy az embereket egy szakralitás nélküli — sőt szakralitás-ellenes — benső beállítottság és külső irányulás fogja össze, olyan célok érdekében, amely céloknak nincs transzcendentális vonatkozásuk, és amely célok nem mutatnak túl az ember szorosabb — biológiai értelemben vett — életén, vagyis azon az életen, amely a fogantatástól mintegy a biológiai halálig tart.

A collectivum profanumra az jellemző, hogy céljai mentesek a transzcendentalitástól, hogy döntően olyan céljai vannak, amely céloknak az individuum számára az individuum halálát követően már nincs értelmük. Ha ehhez valaki azt a tételt próbálja hozzákapcsolni, amely szerint bár az individuum számára nincs értelme ezeknek a céloknak, de a kollektívum számára van értelmük, azt kell mondanunk, hogy ez a felfogás érvénytelen, ugyanis a kollektívum perspektíváinak és az individuum perspektíváinak voltaképpen egybe kell esniük. Ezzel nem egy teljes azonosságot követelünk meg, de egy olyan egymásnak való megfelelésnek kell megvalósulnia, amely nélkül sem az individuális élet, sem a kollektív élet — normális keretek között — fel sem fogható és el sem képzelhető. Nem lehet azt mondani, hogy „bár az életem véget ér, a munkámnak, a tevékenységemnek van életemet meghaladó értelme”. Ez egy rendkívül lapos, banális, racionális — voltaképpen szubracionális — és szentimentális beállítása az ember és a saját jövője viszonyának, és az egyes ember és a kollektívum viszonyának. Ha valaki — nem elmélyedve, nem meditativ, nem egy magasabb rendű megközelítés értelmében, egyszerűen csak néhány pillanatnyi önmegfigyeléssel — megpróbálja ezt a kérdést valóban megközelíteni, azonnal rá kellene jönnie, hogy semmiféle olyan célnak nincs értelme, amely egyértelműen arra alapozódik, hogy az egyén a halálban kioltódik; — vagy amely arra alapozódik, hogy bár az egyén a halálban nem oltódik ki, de a fennmaradása automatikus és szükségszerű.

Ahhoz, hogy az ember — az egyén — fennmaradjon a halálát követően, az életében át kell haladnia olyan fokozatokon, meg kell valósítania olyan fokozatokat, ki kell állnia olyan próbatételeket, amelyek alkalmassá teszik arra, hogy a halál traumáját és krízisét én- és öntudatát valóban tudatosan fenntartva tudja átélni.

A kollektívum csak akkor lehet *collectivum sacrum*, ha annak minden tagja számára megteremti az öntranszcenzió feltételeit, ha a kollektívumot alkotó individuumok mindegyike az önmegvalósításra törekszik, és ha az önmegvalósítás számára az individuum a kollektívumban egy szakrális keretet láthat, ha abban egy szakrális keretet akar és egy szakrális keretet valósít meg.

A modern világ az antitradicionalitás jegyében áll. A modern világ szembenáll azzal, ami szakrális, ami tradicionális, ami spirituális, ami isteni, ami megszentelt, ami az önfelülmúlással kapcsolatos — individuális szinten is, kollektív szinten is. A kioltódó individuum a kioltódásra ítélt kollektívumában csak addig tud tenni valamit, amíg élő embernek mondható, és valóban értékelhetően csak akkor tud tenni valamit, ha önmagát a saját kioltódó természetének meghatározottságaiból — saját kondicionáltságainak köréből — kiemeli. Csakis ezáltal tud tenni egy mozdulatot abba az irányba, hogy az őt magába foglaló és fogadó kollektívum is elmozduljon valamilyen értelemben és valamilyen mértékben arról a pozíciójáról, amely pozícióban felvett irányulás voltaképpen a megsemmisülést veszi célba.

*

Az állam eredeti értelme magasabb, mint a társadalom eredeti értelme. Az ősi *collectivum sacrum* összefüggésben állt a *status sacralisszal* (*status traditionalisszal* vagy *status spiritualisszal*) és a *societas sacralisszal* (*societas spiritualisszal*).

A megszentelt társadalom és a megszentelt állam kettősségében a megszentelt állam a magasabb rendű.

Ha magát a Szót nézzük, a latinban a *status* azt jelenti, hogy állam, és azt is, hogy állapot, megállás, megalapozottság, megalapítottság. Róma istenkirálya Jupiter Stator, a megállító Jupiter, az állapotalkotó Jupiter, az államalapító Jupiter, aki megállítja a folyamatokat. Az állam mindig összefügg a tengellyel, a két pólussal és a középponttal; a tengely az, ami körül a mozgás folyik, ami körül a mozgást irányítani és uralni tudja úgy, hogy önmagát nyugalomban, megállásban, megállítottságban, mintegy az állapotokon túli állapotban — az eredeti értelemben vett államban — fenntartja.

Az Uralkodó több, mint az állam. Az állam az, amelyben az Uralkodó önmagát megnyilvánítja. Az állam axiális — tehát tengelyszerű —, poláris — tehát a pólusok által meghatározott — és centrális — vagyis középponti. Az axialitás, a polaritás és a centralitás az, ami az állam alapja, és egyszersmind az, ami az

állam szimbóluma; — és az, amiben a hatalmat birtokló Uralom és Uralkodó önmagát megnyilvánítja. Tegyük hozzá, hogy jelenleg nincsenek tradicionális — vagyis eredeti és tényleges — értelemben vett államok: ma a világon egyetlen igazi állam sincs. Államellenes államutáztatok vannak, olyasvalamik, amelyekben mintha az államban működő apparatus statualis — tehát az állami apparátus — az államtól függetlenül léteznék. Létezik tényleges állami apparátus, de nem létezik igazi állam.

Nyilvánvalóság, hogy a szó eredeti értelmében vett állam — és nem-eredeti értelmében nem beszélhetünk voltaképpeni államról — semmiképpen sem „elnyomó szerv az uralkodó osztály kezében”, mint ahogyan azt a förtelmes és paralitikus Lenin állította. Még az államapparátus sem elnyomó szerv — feltéve, hogy egy normális államot szolgál. Ha az állam nélküli államapparátus nem szolgál normális államot, akkor sem „elnyomó szerv az uralkodó osztály kezében”, hanem egy elnyomó és manipuláló szerv sötét erőket megtestesítő körök hatalmában. Valójában éppen ez jellemző a jelenkorra: apparátusok vannak, állam viszont nincs.

Hozzá kell tenni, hogy a jelenkorban Uralkodó sincs — még kevésbé van, mint állam. Ennek megfelelően a jelenkorban originális értelemben vett nép sincs. Helyette egy konglomerátumot találunk, embereknek egy antiszokrális halmazát — egy torz kollektívumot.

Az említett torz államapparátus úgymond demokratikusan irányítja a kollektívumot — a nép uralmára alapozottan. A görög démosz szó távoli, bár tényleges kapcsolatban van a daimónnal, a démonnal, ez a Sötét Korszakban a kakodaimónnal, a sötétség gonosz démonicitásával való kapcsolatot jelent.

Hangsúlyozzuk, hogy a demokrácia minden további nélkül lehet akár diktatúris is, akár liberálpármentáris is. Azt szokták mondani, hogy a Kínában felvetett dictatura democratica fából vaskarika — de erről szó sincs. A demokrácia ugyanis semmiféle vonatkozásban nem tartalmazza sem az egyenlőséget, sem az egyenjogúságot, sem a szabadságot. A demokrácia ugyanis kizárólag azt jelenti, hogy abban állítólagosan a nép — a démosz — van uralmon.

Mélyebbre tekintve azonban nyilvánvalóvá válik, hogy voltaképpen semmiféle demokráciában nem uralkodik a nép. Nem a démosz van uralmon, sőt egyáltalán nincs uralmon, ezzel szemben olyan sötét erők összefonódásai vannak uralmon, amely összefonódások egy sajátos viszonyt — egyfajta korrespondenciát — alakítanak ki a démosz legalacsonyabb rendű — ösztönös szinten mozgó — igényeivel. Ez nem azt jelenti, hogy az ösztönös szinten mozgó igényeket kielégítik, hanem azt, hogy az ösztönös szinten mozgó igényekre valamilyen módon reagálnak; a kielégítés, a ki-nem-elégítés, a

megtagadás, a megvonás különböző lehetőségeit érzékeltetik a démoszsal. Tehát reagálnak a démoszra, és a démoszt reagáltatják az intézkedésekre.

Magától értetődő, hogy a görög demokratia semmiféle értelemben nem felel meg azoknak az elveknek, amelyek a tradicionalitásból fakadnak. Noha a görög — athéni — demokrátiát Ég és Föld különbsége választja el attól, ami a mai értelemben vett demokrácia, még a görög — athéni — demokratia sem felel meg az originálisan tradicionális szemléletnek. Nyilvánvalóan a démosz legsötétebb igényeivel korrespondeáló viszonyt kialakító — ugyanakkor ezeket az igényeket nem kielégítő — sötét és terrorisztikus diktatúrák sem felelnek meg annak, amit a tradicionalitás igényel. Ismétlem, egy demokrácia lehet diktatórius, sőt terrorisztikus karakterű is, és lehet liberál-parlamentáris is — és mind a kettő az antitradicionalitás produktuma. Tradicionális alapon sohasem tehet sem a diktatórius és terrorisztikus értelemben felfogott demokráciát, sem a liberál-parlamentáris demokráciát elfogadni.

A többség szava dönt — mondja az a szemlélet, amelyben a kvantitás uralkodik. A Sötét Kor — mint ahogy ez minden tradicionális alapelvből következik, ahogy ezt a tradicionalitás megfogalmazói meghatározták, és ahogy ezt például René Guénon nagyon eklatánsan kimondta — a mennyiség uralmának korszaka. A mennyiség korszaka, és nem a minőség. Aki mennyiségi szempontokra alapoz, az álminőségeket vezet be. A mennyiség világában is kell léteznie egy minőség-maradványnak, és a mennyiségi szemlélet világában ez a minőségi maradvány (álminőségi álmaradvány): a többség. „A többség dönt!” — ezt gyerekek mondják ki, ha ötven vannak. És kimondja egy ország, kimondja egy kontinens, és kimondja egy Világ — mint követhető alapelvet.

Hamas Béla azt írja A láthatatlan történetben — nagyon találóan —, hogy a tömeg nem elmegegye, mint ahogyan a jóhiszemű Le Bon, egy szociológus vélte. A tömeg: a sátáni idióta. Egy sátáni idiotizmus nyilvánul meg a tömegben és a többségben. Ha a demokráciában nem klikkek uralkodnak, hanem tényleg maga a démosz, a demokrácia akkor is démoni, sötét és sátáni. A demokrácia mindig arra alapoz, ami a tömegben sötét, sátáni, vak, manipulálható és változtatható. Valójában nincs olyan tömeg és nincs olyan elv ami ne lenne elfogadtatható, ha kellő ideig és kellő módon manipulálva közlik a tömeggel. Fokozatosan minden elfogadtathatóvá válik — kivétel nélkül minden. És rövid távon mindennek az ellenkezője is, és ennek az — újra más irányba mutató — ellenkezője úgyszintén.

Mondjuk ki, hogy mind az igazi, mind az áldemokrácia az antitradicionalitás egyértelmű, kardinális és kombattánsan megnyilvánuló megjelenési formája. Mondjuk ki, hogy a demokráciának minden liberál-parlamentáris és minden terrorisztikusan diktatórius formája szintén — az előbbiekkal egybehangzóan — antitradicionális, antispirituális, pusztító, romboló, az emberrel és az étellel — de még inkább az életfelettlével és a Szellemmel — szembehelyezkedő társadalmi és állami formáció.

Magától értetődő, hogy — és ez fundamentális tradicionális tétel — az egyetlen olyan forma statualis, amely a tradicionalitásnak megfelel: kizárólagosan a monarchia; a királyság, a császárság, a fejedelemség — tehát a monarchiák. El sem képzelhető és el sem gondolható más államforma, amely a tradicionalitásnak megfelelne. Lehetségesek olyan statualis formációk, amelyek nem mondanak kimondottan ellent a tradicionális alapelveknek, ennek ellenére voltaképpen a monarchia az egyetlen megfelelő államforma.

Az Aranykor kezdeti fázisának korszakát abaszileiának nevezték — ez királytalanságot jelent. Ebből a tényből az antitradicionális szellem akár azt is deriválhatná, hogy a legősibb állapot valamilyen módon ellentétben állt a monarchiával. Ez téves vélekedés lenne, mert az abaszileia korszakában mindenki király volt, mindenki a király rangján állt, és ezért nem volt feltétlenül szükség egy kitüntetett királyra. Ez egyben egy olyan emberi kollektívumot is jelent, amelynek minden tagja kasztfeletti volt, sőt a kasztfelettség csúcán állt. Ilyen körülmények között nincs döntő jelentősége annak, hogy van-e kitüntetett uralkodó vagy nincs. Abban az esetben, ha nem áll mindenki a kasztfelettség csúcán — már pedig a jelenkorban az emberek zöme a kasztalattiség mélypontjának közelében áll —, nem lehet felvetni azt, hogy a monarchiának nincs értelme. A monarchiának a jelenkorban csak abból a szempontból nincs elégséges értelme, hogy az emberek döntő többsége már méltatlan arra, hogy monarchiában éljen. A többség méltatlan és alkalmatlan arra, hogy egy monarchiának megfelelő kollektívumot alkosson, hogy egy monarchiának megfelelő állam kollektívumát képezze.

A Sötét Korszakban hiányzik a szakrális király, a szakrális Uralkodó, amelynek legmagasabb foka egykor az Istenkirály volt. Ez után következett a szorosabb értelemben vett szakrális király — az isteni khriszma által érintett király, akinek az Égtől volt megbízása. Végül az Isten kegyelméből való király, majd az, akiben ez az Isten kegyelméből való királyság valamilyen módon még megnyilvánult — még ha csak elhalványultan, parciálisan, viszonylagosan is. Majd ez is eltűnt, és ekkor — ezzel párhuzamosan, sőt ezt még bizonyos értelemben megelőzően — eltűnt az a kollektívum és az a nép is, amely a király uralma alatt és az arra méltók vezetése alatt mint démosz hierosz nyilvánulhatott meg. A démosz hierosz az a nép, amelynek közvetve — az Uralkodón keresztül — megszenteltsége van; és ez a nép éppen korunkban tűnik el, talán már el is tűnt.

Mindazonáltal még a jelenkorban is a monarchia az egyetlen érvényes államforma. Relatív értelemben vett államforma, mert igazi állam már nincs. Az igazi államnak hamisítványai működnek csupán — apparátusukkal. Ennek ellenére, ha az igazi államnak legalábbis az analógiájára valamit létrehoznának, akkor ez csak monarchikus keretek között lenne elképzelhető. Ha nincs király, ha nincs olyan, akit egy égi khriszmával emeltek a rangjára, akkor legalább egy olyan régens (eredeti kiejtési formájában: regens) léphessen fel, aki ezt a méltóságot valamilyen mértékben megközelíti, és aki addig, amíg az igazi és

melegtő Uralkodó el nem jön — talán csak egy következő világ-érában —, mintegy helyettesíti a tényleges Uralkodót. A régens — de még inkább a regnator — uralkodóként helyettesíthetné a királyt. Erre sincs sok lehetőség a jelenkorban, de csakis ebbe az irányba lehet valamit elgondolni.

*

Ezen a helyen egy igen fontos dolgot kell megemlítenünk: annak a kérdését, hogy az állam és az egyház (bármilyen egyház) elválaszthatók-e egymástól, avagy nem. Erre az önmagukat spirituális beállítottságúnak valló emberek 99%-a azt mondja, hogy a kettőt el kell választani. Ennek ellenére ez a szemlélet tökéletesen szellemellenes. Az államot és az egyházat soha nem lehet és nem szabad elválasztani. Az elválasztás azt jelenti: az egyháztól megvonni a statutiást, és a statutiástól megvonni mindazt, amit az egyház képvisel — a Szellemet és az istenit. Ennek az elválaszthatóságnak soha nem lenne szabad felmerülnie.

Ugyanakkor, — mint mondtuk — a jelenkorban voltaképpeni államok nincsenek. (Ha nagyon nagy engedményeket szeretnénk tenni, azt mondhatjuk, hogy igazi államok igazán nincsenek.) A ma is működő apparátus statutális azt a látszatot kelti, mintha lenne állam, de csakis apparátus van, állam nincs. Az apparátusnak pedig kétségtelenül nem lehet alávetni az egyházat, és az apparátust sem lehet alávetni az egyháznak. A jelenkorban így értelme van egy bizonyos szétválasztottságnak, de amikor ezt kimondjuk — sőt mielőtt ezt kimondanók — ezt a helyzetet interpretálnunk és értelmeznünk kell: hogy miért nem fonódhat össze ma ez a kettő úgy, ahogy az egyébként normális lenne.

A kérdéshez hozzátartozik, hogy az egyház nagyon kevésbé egyház a jelenkorban. Ez a tény külön is aláhúzza azt, hogy az egyháznak nem lehet az államapparátust — az államnélküli államapparátust — alárendelni. Ha a helyzet normális lenne, akkor az állam és az egyház organikus szimbiózisban lenne egymással — elválaszthatatlan szünbiosziszban.

Ha az állam valóban állam és a társadalom valóban társadalom, akkor a társadalom fölött az állam őrökdi. Ha a társadalom valóban társadalom — vagyis organikus társadalom —, akkor az állammal szintén szimbiózisban van — oly módon azonban, hogy az állam elsőbbsége ebben a szünbiosziszban megmarad.

*

Felmerül a kérdés, hogy van-e jogosultsága a totális államnak. Mondjuk ki azt, hogy a totális államnál magasabb rendű — végtelenül magasabb rendű — az organikus állam, a status organicus. Elfogadható a status totalis is, amennyiben a status totalis: organikus. Tehát az organikusan totális államot tartjuk elfogadhatónak, amely vezetettségében és rendezettségében organikusan katagogikus (felülről lefelé irányuló), céljaiban pedig organikusan anagogikus (alulról felfelé irányuló). A jelenkori — olykor totalitásra törő — államutánzatok esetében egy anorganikus és anagogikus vezetettség, valamint egy szintén anorganikus és katagogikus irányultság tapasztalható. Ezek alsó erők által mozgatott vagy az alsó erők advokációja (mintegy ügyvédi hozzáállása) által vezetett képződmények. Ezekben az államutánzatokban az alsó erők legfelbomlasztóbb céljait klikkeket alkotó „ügyvédek” felvállalják és reprezentálják — a továbbiakban tekintet nélkül arra, hogy ez a széles tömegeknek megfelel-e vagy sem. Ezekben a célokban igazi érték sohasem fejeződhetné ki. Egy tömeg ugyanis azt meg tudja ugyan állapítani (mint ahogyan a legalacsonyabb rendű ember is meg tudja állapítani), hogy pillanatnyilag mi az, ami a számára mondjuk a legkellemesebb, de azt, hogy mi a számára a legpozitívabb, azt nem tudja megállapítani; — és ez a kettő egyáltalán nem ugyanaz. A legkellemesebbet meg tudja állapítani. Ha például enni akar, akkor enni akar — ezt mindenki tudja, és ezt úgy nagyjából egy kollektívum is tudhatja. Ha nincs pénz, akkor több pénzt akar. Azt azonban, hogy mi a pozitív a számára, egyáltalán nem tudja — halvány sejtelve sincs erről. Annak, ami pozitív transzcendentális perspektívái is vannak; — és mikor azt mondom, hogy „is”, akkor ezzel egy engedményt teszek, mert voltaképpen csak transzcendentális perspektívái vannak. Azt, hogy mik a tényleges pozitívumok, nem tudja megállapítani olyasvalaki, akinek az életében a transzcendentalitás nem játszik meghatározó szerepet.

Nyilvánvaló — és ezt nem győzzük hangsúlyozni —, hogy a liberál-parlamentáris demokráciával szembeállított terrorisztikus és diktatórius formák sem jelentenek megoldást. Ezeknél is felvállalják az advocatio értelmében a nép igényeit. Ezeket az igényeket ugyan nem teljesítik, de valamilyen módon ezekre mégis megfelelően reagálnak.

Tételezzük fel, hogy a nép igényeit valóban teljesítenék, és így egyszer bekövetkeznék a világon az ideális demokrácia (az, ami még soha nem volt); amikor ezt semmi nem manipulálja, sem pénz, sem más egyéb. Lehetséges, hogy az lenne a legszörnyűbb formáció, amit eddig az ember a Földön megélt. Ez ugyanis teljesen anarchisztikus lenne. Ha az úgynevezett szabadságot a végletekig fokozzák, az mindig anarchisztikus, tehát mindig terrorisztikus. És ha a szabadságot végletesen elfojtják, az is mindig terrorisztikus. A szabadság fokozása és elfojtása végül ugyanoda konkludál, mert Sötét Korszak van, mert a világ és az ember elsötétült állapotban van.

Az abaszileiában az ember — akár uralták, akár nem — megmaradt a fény állapotában. Ma pedig vagy egy apparátus diktatúrájának a terrorja következik be, vagy — a másik végletként — egy anarchisztikus terror; — és a kettő között praktikusán nincs semmi különbség.

A társadalom csak akkor lehet organikus, ha fölötté egy organikus — akár organikusán totális — állam uralkodik, és a társadalom csak akkor lehet organikus társadalom, ha hierarchikusan tagozott; mondhatjuk, hogy egy hierarchikus gradualitás — egy hierarchikus létfokozatiság — értelmében tagozott.

Persze ez a szemlélet homlokegyenest ellentétes azzal, amit a jelenkori emberbe csecsemő korától beleverték. Ez azonban a legkevésbé sem akadályozhat meg bennünket abban, hogy kimondjuk azokat az elveket, amely elvek érvényes elvek, és amely elvek végképp nincsenek tekintettel arra, hogy az embert hogyan manipulálták élete során.

Eredetileg (ez mindig azt jelenti, hogy legalábbis egy az eredethez, az archaicitáshoz közelebbi állapotban, ha nem is magában az archaicitásban) az ember testileg—lelkileg—szellemileg olyan individuális és kollektív egységet alkotott, amelyben a testi síkon megvalósuló örökletességek, a lelki és interinkarnatív örökletességek, valamint a transzcendentális eredetek korrespondenciája tökéletesen harmonikus volt. Eredetileg mindenki oda inkarnálódott, ahová lénye szerint inkarnálnia kellett. Ez bizonyos értelemben most is így van, de akkor tiszta és pontos képletek voltak. Tehát egy bráhmána családba olyan inkarnálódott, aki mind testileg, mind lelkileg, mind szellemileg megfelelt a bráhmána alapvető karakterisztikumainak; — soha máshová nem inkarnálódott, és aki oda inkarnálódott, az soha máshová nem kerülhetett volna. Ez éppúgy igaz volt a ksatrijára, a vaisjára, a súdrára, a csandalára is. Mindenki testileg, lelkileg, szellemileg olyan helyre inkarnálódott, amely hely az ő testi—lelki—szellemi hordozójaként a leginkább megfelelt. Oda inkarnálódott mindenki, ahová lénye szerint való volt — és ezek tiszta képletek voltak.

Ma egy lénye szerinti bráhmána — bár ma ilyen nem nagyon van, de tegyük fel, hogy egy potenciális bráhmanáról van szó — szörnyű körülmények közé inkarnálódhat, mert ez valamilyen szempontból — az akadályok és az előnyök sajátos eloszlása folytán — neki valamilyen mértékben mégis előnyös lehet. De ez már nem tiszta képlet. Valójában — sajátos karmabandha-szövevények alapján — most is mindenki oda inkarnálódik ahová való, de ez a tiszta formációknak már nem feleltethető meg. Így elképzelhető, hogy ha egy családban van öt testvér, ezek közül egy potenciális bráhmána, egy potenciális ksatrija, egy potenciális vaisja, egy kvázi-súdra és egy, aki tulajdonképpen a pancsakának felel meg. Ha még egy hatodik testvér is van, az lehet, hogy avarna. Ma ez minden további nélkül elképzelhető, az organikus megfélelések korában azonban az ilyesmi képtelenség lett volna.

Egy pillanatra sem szabad elfelejteni, hogy a bráhmána princípium vagy a ksatrija princípium ma éppúgy érvényes, mint bármikor volt — ezek egy árnyalattal sem érvénytelenebbek. A hordozókkal kapcsolatos tisztázottság az, ami elveszett. Ez azt jelenti, hogy a kasztok megnyilvánulási keretei inognak meg. Ezek a keretek már igen rég, már a történelmi Buddha korában — tehát mintegy 2500 éve, a kritikus, Kr. e. 510-es (-509-es) év körül — alaposan meginogtak. Ez nem jelenti azt, hogy például Indiában a kasztok ma már teljesen elvesztették volna az érvényüket. 2500 év telt el, és még mindig van érvényük. Bár generálisan lehetséges, hogy a bráhmanák már nagyon kevésbé bráhmanák, ugyanakkor az ötödik réteghez kapcsolódók körében azért potenciális bráhmanákat ma sem igen találhatunk. A magasabbak lecsúsztak, és az alacsonyabbak szintén tovább csúsztak, és nem léptek feljebb.

*

Nyugat — értve ezen azt, hogy a Kheopsz vagy Hufu piramis csúcsán átmenő délkörtől nyugatra (ez a délkör egyébként Szentpétervár tájékán is áthalad) — valamilyen értelemben valóban a lenyugvással és a lehanyatlással összefüggő része a világnak, vagyis az a része, ahol a Sötét Korszak előbb érvényesül, mint másutt. A Sötét Korszak, persze mindenütt érvényesül, Nyugaton is, Keleten is, Északon is, Délen is, de mégis, Nyugaton mintegy előbb.

Nyugaton a tiszta kaszt-formációk szinte már a prehisztorikus időkben meginogtak. A maradványaik ugyanakkor még sokáig tapasztalhatók voltak, olykor egészen magasrendű maradványokként. A római patrícusok például egy olyan kasztnak az utó-képviselői voltak, amelynek a tagjai egyszerre voltak bráhmanák és ksatriják, és egy rendkívül magasrendű és ősi, mélyen archaikus egységet képviseltek — elhalványult és alászállyalt formában, de azért egyáltalán nem méltatlanul. Azoknak a patrícusoknak a többsége, akik a genseknek — Róma alapító dinasztiáinak — a képviselői voltak (ezek élesen megkülönböztetendők a későbbi, kinevezett patrícusoktól), valamilyen szinten ezt az eredetet reprezentálták; — nem mindegyik, és nem mindig, és nem feltétlenül, de valamilyen mértékben kétségtelenül.

Kasztokat nem lehet mesterségesen létrehozni. Mégis azt lehet mondani, hogy az európai, az ókori— középkori—koraújkori polgárság valamilyen mértékben és értelemben az originális vaisjának egy elhalványult állapotát jelentette. A harcos nemesség valamilyen összefüggést mutatott a ksatrijával, és a papság szintén halvány összefüggést mutatott a bráhmanával.

Egyes papok (és ebben az esetben a szerzetespapság is ide tartozik) reprezentáltak ugyan valami bráhmána-szerűséget, és voltak közöttük egészen kimagasló személyiségek is — bár kevesen —, ez azonban nem tette lehetővé, hogy egy tényleges örökletes kasztformáció létrejöhessen.

Az, hogy a papi nőtlenséget kötelezővé tették, az két princípiumnak az összekeveredéséből származik. A pontifikális papi kvalitásnak és a monasztikus szerzetesi kvalitásnak tehetséges fúziója: a monasztikus papság (a szerzetes-papság). Ezt azonban nem lehet okvetlenül és feltétlenül kiterjeszteni a papság egészére. Ha a papok csak papi családokból házasodhattak volna, akkor ezeknek a családoknak lehettek volna olyan karakterisztikumaik (ha halványan és másodlagosan is), amelyek megfelelőbb bázist jelentettek volna papi kvalifikációkkal rendelkező emberek számára az inkarnációk tekintetében. Igaz, hogy egy ilyen értelemben vett papság nagyon kevésbé reprezentálta volna (akár elhalványodott késői változatként) az eredeti bráhmanát, de ez valamilyen — valószínűsíthetően igen csekély — közelítést talán mégis eredményezett volna. És itt kell megjegyeznünk, abban, hogy a nem-szerzetes papság nem nősíülhetett, egy antitradicionális beavatkozást kell felfedeznünk, annak a szándéknak a működését, amelynek az volt a célja, hogy még utáztat formájában se létezhesen bráhmána kaszt — még halvány utáztatként sem.

Volt azonban Nyugaton egy olyan lehetőség, amely az aszkétikus életformát és a lovagi életformát összekötötte. Ebben a lovagi—askétikus irány- vonalban — amelyet kevesen képviseltek — megvolt az a lehetőség és irányultság, hogy az originális kasztfelettséget helyreállítsák. Semmiféle más társadalmi csoport nem volt, amely ezt a lehetőséget ténylegesen hordozta volna, csakis a lovagi—askétikus irányvonal. És éppen ezt az irányvonalat próbálták meg a leginkább háttérbe szorítani, akkor is, amikor ennek valamilyen módon még tényleges jelentősége volt, vagy akár napjainkban is, amikor már ezeknek nincs igazi hatékonysága — csak valamilyen lefokozott karitatív szinten. Emlékezetes például, hogy VI. Pál milyen mérhetetlen ellenszennvel és gyűlölettel viseltetett a Máltai Lovag- rend iránt. Főként XXIII. Jánostól kezdődően a pápák ellenszennvel viseltetnek minden iránt, ami valamilyen magasrendűséget igazán képvisel.

*

A Kali-Yuga ezen előrehaladott fázisában már nem lehet a társadalmat visszavezetni önmagához — vagyis a saját organicitásához. De az emberekben még fel lehet ébreszteni olyan illuminatív lehetőségeket, amelyek kijelölik, hogy merre kellene vezetni a világot és az embert. A megfelelő cél elérésének nincs sok praktikus reménye, de még feltétlenül vannak bizonyos lehetőségek.

Mint több ízben mondtuk, akkor is meg kell tenni minden szükséges lépést egy bizonyos irányban, hogyha ennek a sikere egyáltalán nem látszik biztosítottnak. Egy benső és személyes — de személyfeletti célt hordozó — törekvés szempontjából ugyanis ezek a lépések értékesek lehetnek. Valószínűbb, hogy nem hoznak eredményt a külső világban, de ha valaki egy benső utat követ, és külső útként — mintegy rituálisan — azt választja, hogy a világon valamit változtat, akkor erőfeszítései — a külső sikertelenség ellenére — valamilyen benső előbbrejutást eredményezhetnek. Többről nincs szó, és ez — úgy tűnik — kevés. A kijelölhető legmagasabbrendű célokhoz viszonyítva természetesen nagyon kevés. De ahhoz viszonyítva, amit a Kali-Yugában egyáltalán tenni lehet, mégsem kevés.

Meg kell tenni mindent, akár van a megvalósulásra remény, akár nincs, és ha egy benső szellemi út követése mellett tesz valaki, akkor — legalábbis ezen a benső úton — előbbre tud jutni.

László András

Néhány megjegyzés a restauráció jelenkori lehetőségeiről és ezzel kapcsolatos igényeinkről

Korszakparadigmák

Amikor a történelmi léptékű politikai restauráció kérdésként, problémaként felmerül, akkor az első körvonalazott valódi kérdés az, hogy milyen restaurációs paradigmákat válasszunk.

Nyilvánvaló, hogy első lépésben az 1944-45-ös időbeli határhoz kell visszamennünk; arra az időre, amikor Magyarország még nem állt szovjet megszállás alatt, illetve nem állt teljes mértékben szovjet megszállás alatt. Ha erre bármiféle lehetőség lenne, akkor első lépésben ezt kellene megvalósítanunk.

Vannak más és messzebbmenő retrospekcióink, amelyeknek a konzekvenciái természetesen jóval lényegesebb átalakítást, átváltoztatást igényelnének. Ilyen az első világháború kitörése előtti időszak, szintén mint egy lehetőség, amelyet vissza lehetne, vissza kellene állítani — abban az esetben, hogyha világviszonylatban olyan átalakulások mennének végbe, amelyek ezt lehetővé teszik.

További érvényes visszalépési lehetőség — e történelmi visszapillantás keretein belül — az 1867. előtti állapotokhoz való visszatérés.

Egy alapokat érintő restauráció elgondolásánál az 1846-47-et megelőző időhöz kell visszamenni. Tulajdonképpen az 1847-es és az ezt megelőző időszak

volt az, amelyben a tradicionális birodalom maradványai, reziduálisan a tradicionális Magyarország, a tradicionális összbirodalom és a tradicionális Európa még felvethetőek voltak. Tudjuk, hogy létezett 1847-es párt különböző megnevezések alatt, és ezek 1867-et megelőzően és 1867-ben érvényesíteni akarták szempontjaikat. Az ókonzervatív magyar politikai élet ezen eszmék szerint rendeződött. Bár sajnálatos módon ez a típusú restauráció akkor már nem

volt keresztülvihető, mégis többet kellett volna tenni érte.

Ha valaki egy igazán érdekes, ténylegesen értékes és valóban sorsdöntő súlyú válaszúthoz érne retrospekciói során, és megvizsgálná azt, hogy mi volt 1919-ben a bolsevizmus összeomlása után Magyarországon, hogy az ellenforradalom milyen, egyébként helyeselhető igényekkel lépett fel, akkor azt kellene mondania, hogy volt valami, amiben ez az ellenforradalom elégtelen volt. Egy ellenforradalomnak ugyanis nem a forradalmat közvetlenül megelőző állapotokat kell helyreállítania, hanem sokkal inkább vissza kellene lépnie, sokkal magasabbról sokkal mélyebbre kellene tekintenie és hatolnia. A magyarországi ellenforradalom — a szemünkben valóban több vonatkozásban is egyenesen szentnek tekinthető ellenforradalom — sajnos még csak nem is a forradalmat megelőző állapothoz akart visszatérni, hanem olyan eszméket is felvett és érvényesített, amelyek a forradalom nélkül fel sem merültek volna. E tekintetben elsősorban az úgynevezett szabad királyválasztás gondolatát kell kiemelnünk. A szabad királyválasztás gondolata már bizonyos értelemben a forradalmi helyzethez kapcsolódott, abból merített, holott a forradalmat megelőző helyzet visszaállítása is elégtelen lett volna. Az 1919-es bolsevizmus összeomlását követően — legalább az igény szintjén — 1847-et kellett volna, mint jelszót, mint alapelvet kimondani: hogy olyan állapotok legyenek, amelyek az 1847-es status quónak felelnek meg. Ennek, bár meg kellett volna — legalábbis eszmei szinten — jelennie, sajnálatos módon semmiféle értelemben, semmiféle vonatkozásban nem jelent meg.

Ha lenne valamilyen átalakulási lehetőség, akkor az 1847-es status quót kellene kijelölni; hozzáteve, hogy a restauratív eszmei retrogressióban (visszahatolásban) 1847-nél sem lehetne megállni. Egyre inkább vissza kellene menni az időben; nem azért, hogy pontosan azt állítsuk helyre, ami egy adott időszakot meghatározott, hanem azért, hogy megvalósuljon, hogy legyen egy olyan eszmeiség, amely

egy esetleges átalakulás alkalmával ezeket a régebbi, akár középkori állapotokat, kvázi-paradigmaként felhasználhatná, hogy — mutatis mutandis — a korban lévő feltételek figyelembe vételével ezen állapotok renovatív adaptációként megjelenhessenek, és — optimális esetben — megvalósulhassanak. Amit valóban követendőnek lehetne tekinteni, az a középkornak, a középkoriságnak egy jelenkori adaptációja. Voltaképpen nem elégedhetünk meg a királysággal, az összmonarchiával vagy akár egy európai méretű monarchiával, hanem vissza kellene állítani azokat az állami—társadalmi—birtoklásjogi struktúrákat is, amelyek éppen magyar vonatkozásban jellemzőek voltak az 1847-es és az azt megelőző időkre. Ilyen lehetne például és elsősorban a feodalitásnak egy neofeudális adaptív restaurációja.

Az újkori szellemiség a feodalitás visszafogásával és megszüntetésével, amúgy is hanyatló mozgásaival egy rendkívül gyorsan alászálló tendenciát mutatott. Ahol az abszolút monarchiával kombinált feudális kereteket visszafogják és csorbítják, ott az általánosan ható szellemiség fenntartó és alakító ereje szűnik meg, de legalábbis olyan mértékben csökken, ami egyre inkább értékelhetetlenné válik.

A szellem közvetlensége mindezeknek nem függvénye, de abból a szempontból, hogy a szellem egy ország, egy birodalom, egy társadalom életét mennyire hatja át, azt az abszolút monarchia és a rendi monarchia szintézisének a megléte vagy meg-nemléte kardinális mértékben befolyásolja. A közvetlen szellemiség közvetlen megéltséget—átéltséget jelent, ezt az állami—társadalmi struktúra milyensége alapjaiban ugyan nem érintheti, de döntő fontosságú az életben, a világ életében, Európa életében, egy esetlegesen restaurált összmonarchia életében, egy ország, egy társadalom életében ezeknek az elvi megléte, ezeknek a centralizált és ugyanakkor hierarchikusan tagolt valóságoknak a megléte, és hogy milyen ez a meglét, van-e, és ha van, akkor mennyire művi, mennyire valóban életfelettien besugárzott módon élő. Ennek — ha közvetetten is — messzemenő a negatív vagy pozitív jelentősége a szellem vonatkozásában.

A Kali-Yuga előrehaladásával ezek a lehetőségek természetesen a nulla felé közelítenek. Mégis abból a feltételezésből indulunk ki, hogy valamilyen világméretű átalakulás felvillant egy olyan lehetőséget, amelyből következően a restauráció megvalósítható. Minden naivitás távol álljon tőlünk: tudjuk, hogy mindez alig-alig lehetséges. Mégis abból kell kiindulnunk, hogy valamilyen lehetőség mégiscsak felmerülhet, és mélyen át kell gondolnunk, hogy ha tényleg felmerül, akkor mit lehetne és mit kellene tennünk. Ha kijelölt céljainknak csak a századrészét érjük el, akkor a századrészét értük el, de az igényeink e tekintetben legalább is relatíve legyenek maximálisak. Nem egy kis lépést akarunk csupán megtenni, mert ahhoz, hogy egy kis lépést megtegyünk, óriási távolságra vetítve meghatározott lépéssorozatokot kell felvetni. Hogy visszamenjünk 1944-45 határára, ahhoz lehet, hogy honfoglalás előtti idők eszmeiségét kell célként felvetni, és a középkor—ókor határán definiálható idők eszmeiségét kell célként felvetnünk, hogy valamilyen lépést tehessünk az 1847-es idők renovatív és adaptív restaurációjára törekedve.

Nyilván annak is örülnénk, ha az 1944. végét vagy az 1939-et jellemző állapot állna helyre, főleg a jelenkori helyzethez viszonyítva. Azonban azt is meg kell vizsgálnunk, hogy mi az, ami ténylegesen adekvát, és mi az, aminek valamilyen szempontból örülni lehetne. Valamilyen szempontból talán még annak is örülni lehetne, ha átmenetileg az 1947-es állapothoz térnénk vissza, noha ez már egy mélységesen sötét és végletesen bűnös korszak volt. 1944. és 1939. jellemzőinek nagyon és határozottan örülni lehetne, vagy egyáltalán az 1930-as éveknek, vagy az 1867. és 1914. közötti időszak kvázi-visszatérésének; nem azért, mert ezek igazán adekvát időszakok voltak, hanem mert — mindenekelőtt a jelenkorhoz képest — a megkönnyebbülés élményét élnők át.

Az adekvát helyzet megközelítését, részleges elérését illetően azonban — mint ezt már megjegyeztük — legalábbis 1847-ig kellene visszamennünk. Ekkor, noha már eresztékeikben recsegték, ropogtak a tradicionális uralmi, hatalmi, hierarchizált elvek által meghatározott struktúrák, de mindenesetre még megvoltak, többé-kevésbé működőképes állapotban. Tisztaságuk és épségük nem maradhatott csorbítatlan, hiszen az 1789-es francia forradalom után Európában igazán normális élet többé nem maradhatott fenn és nem jöhetett létre. Már az angol forradalom is nagyon sok mindent megrontott, és a reformáció körüli időszak úgyszintén, mindazonáltal 1847-ig az osztrák–magyar összbirodalomban és ezen belül Magyarországon a helyzet aránylag — még magasabb szempontok szerint mérlegelve is — elfogadható volt. 1848. tavaszán és ezt követően a romlás irányában jóformán minden megváltozott, és ha bizonyos aspektusokból nézve — 1849. végétől kezdődően — a hatalom vissza is tért önmagához, a helyzet, bár ismét konszolidált lett, már több szempontból nem volt igazán adekvát: már nagyon sok olyan dolog, ami 1847-ben — ugyan nem tökéletes harmóniában és nem tökéletes biztonságban — még megvolt, a forradalom és belháború után kiiktatódott. Az 1860-as években az — általunk is nagyon tisztelt — ökonzervatívok is úgy látták, hogy gyakorlatilag 1847-nél lényegesen korábbi állapotot nem lehet már visszaállítani, de az 1847-hez — igen helyesen — keményen és konokul ragaszkodtak. Ez a ragaszkodás 1870-ben sajnos már elvi síkon sem igen volt meg. Az ökonzervatív elvek körülbélül 3 év alatt, 1867 és 1870 között, fokozatosan elenyésztek. Visszaemlékezésekben még írtak erről némelyek, még beszéltek erről, de ez az eszmekör tényleges politikai erőt később már nem jelentett.

*

A lehetőségek most mérhetetlenül csekélyebbek az akkoriakhoz képest, de ha mi önmagunk számára principiális alapokat akarunk teremteni, akkor ez csakis egy maximalizált alapteremtés lehet igényeinkben, paradigma-választásainkban és egyáltalán a törekvéseink egészét meghatározó elviségben. Ezt akarjuk. Mit tudunk ebből megvalósítani? Lehet, hogy semmit, lehet, hogy nagyon keveset. De ha nem ezt jelöljük ki célként, akkor semmilyen körülmények között, semmiféle érvényeset nem lehetne elérni. A nagyon csekély lehetőségek mentén, mégis tudva mindazt, amit tudnunk kell, mintegy bízunk, és úgy gondolkozunk, úgy határozzuk meg önmagunkat, törekvéseinket, hogy ezeknek a magas céloknak az elérését és megvalósítását jelöljük ki. Ez a paradigma.

Hasonlót és nem pont olyat létrehozni, ami volt, mert nem lehet olyan mértékben megváltoztatni mindent, mintha azóta nem történt volna semmi. Ezért nem középkor-helyreállításról vagy ehhez képest régebbi korok helyreállításáról beszélünk, hanem egy adaptív átvételről. A paradigma azt fogja jelenteni, hogy mit lehet abból adaptációként, rengeteg változtatással ugyan, de a legfontosabb meghatározó elvek megtartásával átvenni.

Lehet, hogy egy refeudalizációt előkészítve nem használnók a refeudalizáció szót, valószínűleg nem használnók a jobbágyság kifejezést, de a lényegét, nem azt, hogy költözhet vagy nem költözhet a jobbágy, a legalapvetőbb sajátosságait meg kellene tartani, és a mindenkori jelenkor kereteihez, a jelenkor feltételeihez hozzásimulóan kellene adaptálni.

Ilyen szempontból a restaurációs paradigmaválasztás a szellemileg orientálódó ultrajobboldali–ultrakonzervatív szemléletnek alapvető része, és ennek értelmében kellene politikai igényeinket is meghatározni, valamint körvonalmazottan kifejteni.

Északi Korona II.

László András

Megszűnő állam, megszűnő társadalom, megszűnő ember

A szellemi és metafizikai tradíciók szerint a világban — az ember világában és a természet világában egyaránt — egy sötét korszak bontakozik ki, és ez a sötét korszak egy még hatalmasabb éra lezáródása felé halad. Az az elsötétedés, amely a jelenkort jellemzi és áthatja — nem pusztán süllyedés. Egyfelől süllyedés, elhomályosodás, csökkenés, a szellemi éberség intenzitásának a lezuhanása, de ennél

valójában jóval több. A sötétség nem pusztán a fény hiánya. A sötétség egy aktív erő, amely áthatja és mérgezi ezt a korszakot, és oly módon mérgezi, hogy bármerre is tekintsen az ember — akár önnön lelkiisége felé, akár a világ felé —, mindig és mindenütt ezzel az aktív sötétséggel találkozozék. Ez az aktív sötétség elsősorban az ember lelki–szellemi struktúráját érinti, elsősorban az embert mintegy „belülről” támadja meg. Ehhez a támadáshoz és megtámadottsághoz ugyanakkor a külvilág támasztékot nyújt, biztosítva a sötét erők számára szükséges feltételeket. Egy valószínű offenzíva indul meg az ember lelki–szellemi élete ellen, amely offenzívát mind a „test” világa, mind a külvilág alátámasztó módon támogatják.

A sötétség korszaka egyaránt érinti az emberi individuumot és az emberi kollektívumot. A tradicionalitás feltételei voltaképpen már a sötét korszak — a Kali-Yuga — végső fázisának kezdetén felbomlásnak indultak. A Kali-Yuga lezáró–lezáródó fázisának kezdetét egyfelől Kr. e. 4182 (= -4181), másfelől Kr. e. 3102 (= -3101), ismét másfelől Kr. e. 2022 (= -2021) évekre tehetjük, és ezeket az időpontokat — különböző asszpektusok szerint — a legszorosabb értelemben vett „történetiség” kezdeteiként kell felfognunk. Abban a folyamatban, amely ettől a kezdettől a jelenig tart, a Krisztus előtti VIII., VII., VI., V. században egy különösen nagyfokú és egyre rohamosabbá váló elsötétedés indult meg. Ez utóbbi időszak előtt a világ még tradicionálisan uralt világ volt, ettől kezdve azonban — egy hosszú fokozatásigón keresztül — még ez a tradicionális uraltság is eltűnt.

A világ tradicionális regulációja a történeti középkorban még mindig fennállt, noha már erősen lecsökkent a korábbi időszakokhoz képest. Valójában csak a legújabb korban tudták a tradicionális világgal szemben álló sötét–antitradicionális erők átvenni a hatalmat.

Látnunk kell, hogy amikor a sötétség erői átveszik a hatalmat a világban, akkor az emberi lélekben már ezt megelőzően uralkodó helyzetbe jutottak. Ha ennek a hatalomátvételnek a lelki–szellemi feltételei nem lennének meg az emberben, akkor a külvilág — hatásain keresztül — nem tudná végrehajtani a világ és az ember teljes elsötétítését.

Tehát a sötétség és a megmérgezettség lelki–szellemi feltételei már a legújabb kort megelőzően is jelen voltak.

A legújabb kor nyilvánvalóan a szélsőséges antitradicionalitás jegyében áll. Ezt az antitradicionalitást az jellemzi, hogy a legfőbb tradicionális irányító principiumokat megtagadják, vagy figyelmen kívül hagyják, vagy valamivel helyettesítik. Ez a helyettesítés olyasvalamivel történik, ami vagy nyilvánvalóan ellentétes a tradicionális principiumokkal, vagy látszólag ugyan nem teljesen ellentétes, de hatásaiban mégis úgy

működik, mint a tradicionalitás ellentéte. A tradícióval szemben álló erők azokat a tradicionális princípiumokat kezdték ki leginkább, amelyeknek egészen általánosan — „kívül-belül” és minden szinten — meghatározó szerepük volt a földi–emberi világban. Az egyik ilyen princípium a hierarchicitás. A hierarchicitás megtagadásának, felbomlasztásának, felborításának, összezavarásának és mindannak, ami — az elvi megtagadáson túlmenően — a gyakorlatban végbement, azért kellett végbemennie, mert az antitradicionalitást a világban terjesztő erőknek ez volt a szándéka.

Minden benső és külső rendnek organikus és organikusán hierarchikus természete van. A „hierarchiā” szó szerint a hieros-nak és az ’arkhiā-nak az összetétele, és ez szent uralmat jelent, egy szent uralmi rendet. Ez a szent uralmi rend lépcsőzetes, vagyis graduális: a hierarchia egy gradualitásban fejlődik ki. Ennek a fokozatosságának a vonatkozásában a leghatározottabban ki kell mondanunk, hogy két létező sem horizontálisan jelképezve nem eshet egybe, sem pedig egy vertikummal szimbolizált mérték szerint nem lehet teljesen egyenrangú.

Elsősorban a tudatállapotok és tudatfokozatok hierarchikus — graduális — természete az, amit egy vertikum mentén lehet jelképesen kifejezni. Ebből a tudati fokozatosságból következik a világ minden más hierarchikus struktúrája. A tudatállapotok hierarchikus gradualitása egyébként még a jelenkor emberének benső életében is megnyilatkozik: ahogyan nem beszélhetünk egyetlen tudatállapotról, ugyanúgy nem beszélhetünk egyetlen tudatfokozatról sem, hiszen az ember a leghétköznapiabb értelemben is éberebb és tompább, ébren van és alszik; ezekben is a hierarchikus gradualitás nyilvánul meg. A hierarchikus gradualitás azonban minden más területen is megnyilvánul. Akár szembetűnően, akár nem szembetűnően, de mindenképpen mindenütt jelen van, — és lényege szerint máig is mindenütt jelen kell lennie és jelen is van. A jelenkorban azonban a hierarchikus fokozatosság konkretizálódásaiba egy nagyfokú zavart sikerült bevinni, és ezáltal a hierarchikus struktúra manifesztációi khaotizálódtak és felfordultak. Ez a felfordulás az ember világának az összeomlását készíti elő, és ugyanakkor annak a külső feltételeit is biztosítja, hogy már ne jöhessen létre az egyes embernél sem tényleges tudatállapot–meghaladás.

A világban lévő zavar mindig az egyes embert is megcélozza, és olyan ellen–kondicionalitást teremt, amely szemben áll és szemben működik a felemelkedéssel, a megtisztulással, a fénytéliséggel. Erre a támadásra a bensőleg már megtámadott ember adekvátan reagál; — bár ez az adekvátság már egy „ellenadekvátság” valójában, mert az emberben már megvan az elsőtetedésnek az appetitusa, és ezért tud megfelelően reagálni azokra a külső hatásokra amelyek a benső úttal szemben ellen–kondícióként megjelennek.

A tradicionalitás az ember benső életének a sajátja volt, ugyanakkor sajátja volt a külső életnek is — a külső élet is maradéktalanul a tradicionalitás szerint szerveződött. A tradicionalitás jelenléte a világban egyfelől — ugyanakkor kiemelt jelentőséggel — azt jelentette, hogy — az inkább élni elvét meghaladva — a több, mint élet elve domináns módon nyilatkozott meg.

Leegyszerűsítve azt mondhatjuk, hogy két alapvető benső irányultsága van az embernek. Az egyik az inkább élni elve, amely azt jelenti, hogy „jobban élni”, „tökéletesebben élni”, „teljesebben élni”, „boldogabban élni”, „nyitottabban élni”. A másik alapvető benső irányultság a több, mint élet elve, amely a transzcendenciára és a transzcendentálére irányul; — annak megragadásán keresztül, hogy az ember nem csupán „élő”, hogy az ember élete valójában az életfelettiből ered, és hogy ezért az ember élete az életfeletti felé konkludálhat.

A két elv nem áll feltétlenül ellentétben egymással; viszonyuk kapcsán azt kell tisztáznunk, hogy melyik uralkodik a másik fölött. Ha az inkább élni elve uralkodik, akkor valójában az inkább élni elve sem tud beteljesedni. Vagyis nem fog lényegileg »inkább élni« ettől valaki, a több, mint életet ugyanakkor ezzel az irányulással bizonyosan elszalasztja. Akiben azonban a több, mint élet elve dominál, az az inkább élni elvének is eleget tehet; — vagy eleget tesz az inkább élni elvének, vagy nem, ez egy ezirányú „választáson” múlik, ez azonban ebben az irányulásban már nem lesz többé lényeges.

A külvilág — az állam, a társadalom, a kollektívum — akkor normálisan organizált, ha az egyén számára a több, mint élet elvének az érvényesülését biztosítja. Maradéktalanul nem tudja biztosítani, hiszen ezt valójában benső szellemi akciók tarthatják fenn, de a külvilág minden feltételt biztosíthat ahhoz, hogy a több, mint élet elvének az érvényesülését elősegítse, és ahhoz, hogy azt semmilyen módon ne nehezítse meg. A tradicionális állam a legmesszebbmenőkig biztosította azokat a feltételeket, amelyeket a szellemi megvalósításra irányuló élet megkívánt és megkövetelt. Az állam teljes organikus struktúrája úgy szerveződött, hogy jelképe legyen a spirituális életnek, hogy jelképe legyen az életfeletti életnek, hogy megvalósítás analogikus lenyomata legyen a világban, hogy már jellegével is figyelmeztessen a megvalósításra. Ezzel összefüggésben a tradicionális államnak is volt egy állam–feletti centruma; — ez az állam–feletti centrum az Uralkodó volt.

Az uralkodó az egység reprezentánsa. Amikor a tradíciók a nem-földi, az egyetlen univerzális emberről beszélnek — ’Adām Qadmon-ról, Manu-ról, Praja-pati-ról —, ez az alak mindig király. Az ősi, az időtlen, az egyetlen embert, az egyetlen–egyetemes embert királyként írták le, királyként alkották meg a képét, és a király mindig az univerzalitásnak a feltétlen reprezentánsa volt. Ez a reprezentáció nem csupán egy „bemutató” reprezentáció volt, hanem egy „beteljesítő” reprezentáció, mert az az egységes és

egyetemes szellemi fensőbbiség, amelyet a király képviselt, ténylegesen áthatotta a király alatt álló világot, vagyis ez a reprezentáció egy tényleges erőt, hatalmat és uralmat jelentett.

Az állam — eredeti értelmében — azért állam, mert a mozdulatlanság jelen van benne; — jelen van benne a középpont, és jelen van benne a tengely. A „középpont” és a „tengely” értelmében állam az állam. Az államban reprezentálódott a primus mōtor immōbilis, az „első mozdulatlan mozgató”, a „mozgató és megállító”, a „Jupiter Stator”, a „megállító”, az „alapító”, a szilárdságot biztosító szellemi király. A „mōtor” és a „stator” — a mozgató és a megállító — ugyanaz: a szellemi király. Tehát az államnak organikusnak kellett lennie, hierarchikusan szervezettnek és tökéletesen uraltnak.

A tradíció beszél abasileiā-ról, királytalanságról. Az abasileiā lehet király-alattiság és király-felettség. A király-felettség azt jelenti ebben az esetben, hogy nem kell lennie királynak, mert mindenki a király minőségét foglalja el. Az aranykor kezdetén, amikor mindenki király volt, nem kellett „külön” királynak lennie. Amikor azonban nem mindenki áll a király fokán, akkor a királynak feltétlenül jelen kell lennie.

Bekövetkezhet egy olyan időszak is, amikor már azért nincs király, mert a lelki-szellemi struktúrában már nincs meg a tengely — nincs meg az axis —, és nincs meg a centrum. Ha meg is van ez a centrum, ennek a tudata már nem érvényesül többé, és ha nem érvényesül bensőleg, akkor külsőleg sem érvényesülhet. Ha külsőleg nem érvényesül, akkor a külső világ ellenkondicionalitása mindent megtesz, hogy a benső realizációt megakadályozhassa.

A legújabb korban az állam elveszőfélben van, ha nagyon szigorúan fogalmazunk, akkor azt lehet mondani, hogy az államok mára elvesztek, hogy ma már nincsenek államok. Ha kevésbé szigorúan fogalmazunk, akkor azt mondhatjuk, hogy az államok végletesen megszűnőben vannak, — és a legtöbb esetben megszűntek.

*

Ejtsünk néhány szót a totális államról. A totális állammal szemben az organikus állam mellett kell állást foglalnunk. A totális állam is elfogadható, ha ezt egy organicitás regulálja. Továbbá: az államnak a meghatározottsága legyen mindig katagogikus (felülről lefelé ható), az irányultsága pedig mindig anagogikus (alulról felfelé irányuló). (A jelenlegi ál- és ellenállamok anagogikus meghatározottságúak, ugyanakkor katagogikus irányultságúak.)

Az államnak mindenképpen organikusnak — szervesnek és élőnek — kell lennie, és ezt az életet egy életfeletti principiumnak kell irányítania. Az „életfeletti” kell irányítania az élő — bios-szerű —, az organikus, a rendezett, a koherens államot. Ha ez megvalósul, akkor az állam lehet totális, és lehet feltétlen; — olyan értelemben lehet feltétlen, hogy semmiféle anagógikus mozgatásnak nem enged, és nem fog katagógikusan mozogni — irányulni — haladni. Az anagógikusan meghatározott és katagógikusan irányuló — haladó totális állam — amely egyszersmind anorganikus — a szó szigorú értelmében véve valójában nem is állam, mert az ilyen »államokat« minden esetben sötét erők mozgatják. Ebben a mozgásban igen nagy szerep jut az alulról felszabadult ál–fensőbbiségeknek.

A sötét erők — hivatkoznak akár a nép akaratára, akár a néptől független »igazságaira« —, mindig valami alsóbbra, mindig valami alacsonyabbrendűre apellálnak.

Ezeknek a törekvéseknek az egyik legdémonibb megnyilvánulása az úgynevezett népfelség elve, amelynek érvényében soha senki nem hitt még igazán, soha senki nem hitte, hogy az valóban valamit is jelenthet, valami tényleges értéket. Sajátos módon létezhetnek emberek, akik életüket áldoznak fel a népfelség eszméjéért, és még ők sem hisznek benne, — mert abban nem hihet senki.

Nem lehet hinni abban, hogy valóságos fensőbbiséget jelent egy olyan tömeg, amely szinte korlátlanul manipulálható; — a tömegek ugyanis szinte korlátlanul manipulálhatók (azt, hogy »szinte«, méltányosságból mondtuk, mert korlátlanul manipulálhatók). Nyilvánvalóan kell egy bizonyos idő ahhoz, hogy ez a manipulálhatóság beérjen, mégis, kellő előkészítés után a világon mindent el lehet fogadtatni tömegekkel. A népfelség markánsan antitradicionális elv. A szakrális uralkodó a néppel kapcsolatban egyetleneg „szabályt tartott be”, azt, hogy nem gyakorolta a hatalmát a nép ellenében. A néppel kapcsolatos eljárási módoknak csak ez az egyetlen szabálya van: nem gyakorolni a hatalmat a nép ellenében. Ezen túlmenően azonban a dēmos-nak — amely rendesen mint tömeg nyilvánul meg — semmiféle érvényes meghatározó szerepe nem lehet. Az emberekben a totalitással szembeni általános elutasítás részben jogosult — egy jogos érzelmeként — alakult ki, ugyanis napjainkig egy olyan totalitást tapasztalt, amely maradéktalanul anorganikus volt, messzemenően anagógikus meghatározottságú és katagógikus irányultságú, teljes mértékben az ember ellen működő, emellett terrorisztikus, és olyan erők közreműködésével működő, amely erőknél semmiféle vonatkozása nem volt a tényleges társadalmi rétegekhez. (Ez volt a szovjet-típusú bolsevisztiko-kommunista ellenállam Magyarországon, 1945 és 1990 — nem pedig 1948 és 1990 — között.)

Joggal mondhatjuk tehát, hogy az igazi állam részben megszűnt, maradványai pedig megszűnőfélben vannak. Azok a feltételek — valójában ellen-feltételek —, amelyek ma általánosak, kizárják az organikus

állam létrejöttének a legcsekélyebb valószínűségét is. Mind a köztársasági államforma, a parlamentáris, liberális és demokratikus berendezkedés, mind pedig a terrorisztikus berendezkedés kizárják annak lehetőségét, hogy organikus állam létrejöhesse. Ugyanakkor ezeknek a berendezkedéseknek a formális ellentétei ugyancsak nem biztosíthatják az organikus állam létrejöttét. Egy ál-monarchia például semmi igazán ténylegeset nem tud tenni; — a köztársaság viszont feltétlenül kizárja azt, hogy a világ szellemileg szerveződjék. A tényleges szellemi organizáltságot egyébként az alkotmányos monarchia is kizárja, sőt az autokratikus–rendezetttségű monarchia is abban az esetben, ha anorganikus.

Ha az autokratikusan uralt monarchia organikus, akkor nem zárja ki a szellemi szerveződést. A társadalom a tradicionális értékrendek szempontjából bár döntő jelentőségű, az államnak teljesen alá kell rendelődnie; — a princípium statute meghaladja és felülmúlja a princípium sociale-t. Ugyanakkor nyilvánvaló, hogy az állam önmagát nem a társadalom ellenében bontakoztatja ki és tartja fenn. A hierarchicitás nem csupán az államhoz tartozik hozzá elengedhetetlenül, hanem a társadalomhoz is.

Már több ízben felhívtuk a figyelmet arra, hogy a kasztrendszer érvénye — annak benső értelmében — máig nem változott meg és nem szűnt meg. Külsőleg a kasztrendszer azért szűnt meg, mert megszűnt a szellemi rendhez való kapcsolódás és az ebből következő benső szellemi rendezettség. Mindez azt jelenti, hogy valamikor egy emberi lény csakis abban a generatív — örökletességeken alapuló — körben inkarnálódott, amely testi, társadalmi és egyéb tekintetben biztosította azokat a feltételeket, amelyek ennek az embernek a szellemi kibontakozásához szükségesek voltak. Egy brāhmana családba valóban olyanok inkarnálódtak, akik benső minőségük szerint brāhmanák voltak. Amikor az inkarnációknak ez a benső rendje megingott, akkor kezdett felbomlani a kasztszerűen organizált társadalom. Mint említettük, ez a történelmi Buddha idejében tehát 2500 évvel ezelőtt — már ingadozni kezdett, — bár még ma sem szűnt meg teljesen. Mit jelent az, hogy még ma sem szűnt meg teljesen? Elsősorban azt, hogy a brāhmanák körében már számos nem-brāhmana születik; — ebből azonban hiba lenne arra következtetni, hogy a kasztalattiak körében bőven születnek olyanok, akik a brāhmana minőségét reprezentálják. Egyébként ez utóbbi lehetőség sem zárható ki teljesen, mégis nagyon valószínűtlen.

Nyugaton a kasztrendszer megingása már prehisztorikusan megkezdődött. Minden időben történtek kísérletek, hogy valamilyen módon ezt a kaszt–szisztémát restaurálják — újból, szinte mesterséges módon megteremtsék —, vagy legalább konzerválják reziduumait. Ennek a restaurációnak a feltételei azonban az idők folyamán fokozatosan alászálltak — és végül eltűntek. Mindez persze nem azt jelenti, hogy akár a nyugati nemességnek vagy arisztokráciának ne lett volna valamilyen tényleges jelentősége. Bár nem volt olyan jelentősége, mint keleten a varnáknak, de feltétlenül tényleges jelentősége és érvénye volt — mondhatjuk, hogy egészen a legutóbbi időig.

Ha a társadalmi formációkat tekintetbe vesszük, meg kell állapítanunk, hogy mind a szocialisztikus–kommunisztikus társadalom — a kifejezett kommunizmusról nem is beszélve —, mind az úgynevezett polgári irányítottságú állam és társadalom — kapitalisztikus gazdaság mellett — határozottan és végletesen antitradicionális állam és társadalom. Ezzel szemben a feudalizmus tradicionális állami és társadalmi forma. Mit jelent — tulajdonjogi értelemben — a feudalitás abban az esetben, ha a feudalizmus tiszta formáit vesszük alapul? A feudalizmus eredetileg azt jelentette, hogy egy országban minden a királyé; — például minden föld és birtok a királyé. A király birtokot adományozhatott, és a birtok nem csupán földet és gazdaságokat jelentett, hanem nemességet és földműveseket is. A föld ilyen módon magántulajdonba került, de nem kapitalisztikus magántulajdonba, hanem feudálisztikus magántulajdonba, vagyis földet nem lehetett sem venni, sem eladni. Magyarországon 1838 és 1848 között fokozatosan indult meg a szabad földszerzés, ez előtt azonban nem lehetett földet vásárolni — földet csak kapni lehetett. Az adományozott magántulajdon nem kapitalisztikus magántulajdon lett, amivel akármit lehetett csinálni. Egy vagy több fokozatban ez a feudalitás aztán lefelé tovább érvényesült, egészen a jobbágyig aki szintén kapott földet. Annak ellenére, hogy a „jobbágy” szónak szörnyű jelentése van a mai degenerált társadalmi tudatban, eredeti jelentése korántsem vészterhes: kimondták, hogy mindenki — akár egy herceg is — a király jobbágya, — és ebben semmiféle negativisztikus vonás nem volt felfedezhető.

Annak, hogy a feudalizmus számos negatívummal töltődött fel, sajátos oka volt: a pénzgazdálkodás elhatalmasodása. Pénzgazdálkodás igen régóta van, ennek ellenére a pénzgazdálkodásnak nem volt domináns szerepe Európában, például Magyarországon sem. Minél jobban elhatalmasodott a pénzgazdálkodás, annál inkább kiterjedtebbé vált a munkának az a formája, amit robotnak neveztek. Egyébként a robotban sem volt semmi szörnyűség, mert ez csak »munkát« jelent. A robot valójában azt jelentette, hogy a hűbérúr nem-telkesített földjét is megművelték a telkes jobbágyok. Később megjelentek a telek nélküli jobbágyok — a zsellérek —, és főképp ezek művelték a nem-telkesített földeket. Valójában a zsellér megjelenése már az antitradicionalitás jegyében áll, mert a zsellérre alapozott munka szemben áll az eredeti feudalitással.

A tiszta feudális forma megfelel a tradicionális alapelveknek. Jegyezzük meg, hogy az 1945-ös földrelással ellentétben egy normális társadalmi–állami berendezkedésben is földhöz lehetett volna juttatni nagyon-nagyon sok embert, éspedig úgy, hogy egyetlen hold földet sem vettek volna el a föld eredeti nagybirtokos tulajdonosaitól. Egy refeudalizálást kellett volna végrehajtani, azaz saját földhöz juttatni az embereket, de nem kapitalisztikusan saját földhöz, hanem olyan földhöz, amelyet nem adhat el — és amelyet persze a nemesség sem adhat el. (Az, hogy a király nem adja el a földet, nyilvánvaló.) Ebben a refeudalizációban tehát a tulajdonjogi hierarchiák elvét kellett volna érvényre juttatni. Tegyük hozzá, hogy ha ezt a refeudalizációt követően létrejövő struktúrát feudalizmusnak nevezték volna, vagy az embereket jobbágyoknak, akkor ez — a jelenkori ember sajátos pszichológiai állapotában — káros reakciókat váltott volna ki. Ezért valamilyen más elnevezést lehetett volna mindehhez találni. Jól tudjuk ugyanakkor, hogy egy refeudalizáció feltételei egyre kevésbé vannak jelen világszerte; Magyarországon

sincsenek meg ennek a feltételei — szinte egyáltalán sincsenek meg. Azt azonban tudni kell, hogy a feudalitás–feudalizmus elsősorban állam–berendezkedési, másodsorban (jóval az előbbi mögött) társadalom–berendezkedési és csak harmadsorban tulajdonlási–tulajdonjogi (gazdasági vonatkozású) fogalom.

*

Vannak fénytjeljes időszakok — lucidum intervallumok —, amelyek persze nagyon relatív módon fényteliiek, mégis ezek azok az időszakok, amikor valamit még lehet kezdeni, valamit még lehet tenni. Jelenleg szó sincs ilyen lucidum intervallumról, de elképzelhető, hogy a jövőben még lesz ilyen, és akkor esetleg még lehetséges lesz a megfelelő irányokba lépni. Kevés a valószínűsége, hogy ez a lehetőség megjelenik, annak pedig még kevesebb a valószínűsége, hogy valaki ténylegesen lépni is próbál majd. Mégis, ezt a lehetőséget fel kell vetnünk, és mindenképpen szem előtt kell tartanunk.

Azt mondtuk, hogy ma már sincsenek igazi államok. Hozzá kell tennünk, hogy ma már társadalmak sincsenek igazán. Ha társadalmon emberek halmazát értjük, akkor természetesen vannak társadalmak, de ha társadalmon államilag organikusan vezetett, a szellem által áthatott emberek együttműködő együttélését értjük, akkor ebben az értelemben valójában már sincsenek társadalmak. Van valamilyen társadalmi maradványszerűség, de a társadalom — mint olyan — ma már döntően a földi–emberi világból eltűnt valóságok körébe tartozik.

Ennél azonban tovább kell menni. Maga az ember is eltűnőfélben van. Ha embernek azokat nevezzük, akik két lábon, felegyenesedve tudnak járni — vagy csecsemőkorukban nagyon valószínűsíthető, hogy később majd két lábon fognak járni —, akkor természetesen vannak emberek, és eltűnőben sincsenek, hanem hihetetlen módon elszaporodóban vannak. Az, hogy kit nevezhetünk embernek, a kritika szigorúságától függ. Ha nagyon engedékenyek vagyunk, azt mondhatjuk, hogy ember az, aki két lábon, felegyenesedve jár, ha valamivel szigorúbbak vagyunk, akkor azt mondjuk, hogy az az ember, aki beszélni tud. Spirituális szempontból azonban indokolt, hogy ennél is sokkal szigorúbbak legyünk: valójában csak az tekinthető embernek, aki valamilyen mértékben önmagára reflektál és transzszcendál, vagyis aki túllép és túlemelkedik természeti kontingenciáin. Az, aki soha lényeges kérdést önmaga felé nem tesz fel, akit nem foglalkoztat a lét, az élet, a halál, a halál–utáni, a tudat, a tudatfolyamatok, aki nem gondolkozik magán a gondolkozáson, az tulajdonképpen — és itt szigorúnak kell lennünk — nem is ember. Messziről és kívülről úgy tűnik, mintha az lenne, de valójában nem az.

Valamikor — ha nem is magas szinten — mindenki ténylegesen reflektált önmagára. Tudta, hogy magasabb eredete van, és ha már nem tudta — ha már igazán gondolni sem tudta —, akkor legalábbis érezte ezt, érzett valamilyen fensőbbiséget. A jelenkorban szinte senki nem tudja már sem gondolni, sem érezni magasabb eredetét, ennek ellenére semmilyen módon nem reflektál szellemileg önmagára, önmaga felülmúlásának lehetőségeiről pedig végképp nem tud semmit.

Aki csak az élet körében marad, aki számára — megfogalmazva vagy megfogalmazatlanul — csak az inkább élni elve érvényesül, aki ezt akarja és semmi mást nem akar, az nem transzszcendálhat. Akiben a több, mint élet elve nem villan fel intuitíve, az nem transzszcendálhat, az nem múlhatja felül önmagát, nem múlhatja felül személyének azt a körét, amelyben — egy identifikáció révén — exszisztál.

Még »szelleminek« is lehet valamit tévesen hinni. Hiheti azt az ember, hogy tényleges szellemi céljai vannak; — az ember önmegtévesztésre igen nagymértékben hajlik. Ha például úgy vélekedik, hogy intelligens dolog, ha szellemi céljai vannak — esetleg meg is fogalmazza önmaga számára ezeket a célokat

—, ugyanakkor ezek nem tényleges céljai, mert ezek nem működnek, mert valójában nem is ezek felé halad. Kijelentheti, hogy ezek felé akar haladni, mégsem ezek felé halad, mert nem tesz annak érdekében, hogy a szellem felé mozduljon el.

A jóhiszeműség sem mentség, ha azt hiszi valaki, hogy elegendő fennkölt célokat megfogalmaznia. Azt sokan tudják, hogy intelligensebbnek, szebbnek, fennköltebbnek hat, ha szellemi célokat jelölnek ki maguk számára, de ettől önmagában még nem fognak szellemi irányban transzmutálni. A tényleges transzmutációhoz az embernek önmagára kell reflektálnia egy szellemi intuíción; — és ennek az intuíciónak arra kell vonatkoznia, ami az örök eredettel függ össze, az eredetnélküli eredettel, a kezdetnélküli örök kezdéssel és a halhatatlansággal.